

LO

PEDRÍS

36

juny 2009

www.lopedris.com

Butlletí trimestral d'informació

VILAPLANA

Al cap de 30 anys torna l'Aplec de la Mussara

Edita: **Lo Pedris**

Coordinació

Carme Abelló
Adela Blasi
Josep de Las Heras
Montse Ferré
Josep M. García
Hilari Juanpere
Lídia Juanpere
Jordi Mariné
Josep Mestre
Josep Pujals
Teresa Serra
Mei Salvat

Correcció

Dolors Joanpere
Francesc Mariné
Joan Masdeu
Jordi Serra
Òscar Aymamí
Carme Maigí

Col·laborador

Pep Pelat és Òscar
Aymamí

Prensa on-line

Raquel Virgili

Portada

Gemma Recasens

www.lopedris.com

Composició i Impressió

sbm

D.L. T-1553-2000

Tirada 500 exemplars

Preu: 2,50 Euros

Lo Pedris és una publicació local que pretén dur la informació a tots els vilatans. Lo Pedris no assumeix, necessàriament, les opinions que els col·laboradors manifesten en llurs articles i opinions ni s'hi identifica.

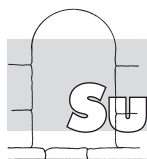
Editorial

Redacció

Després de trenta anys, la Mussara hi torna. Estem tots convidats al sisè Aplec Sardanista.

Els components de la Colla Cingle Roig, amb l'aixopluc de l'Ajuntament i la complicitat de molts vilaplanencs i vilaplanques, s'han proposat de recuperar aquesta trobada sardanista amb un format i una programació adients als temps actuals. A més, volen que tot plegat continuï un cop acabat l'Aplec.

Tant de bo que, aquesta i altres iniciatives, aconseguixin dotar a la Mussara d'una dimensió formativa i lúdica, que comporti la recuperació i millora definitiva d'aquest espai únic i emblemàtic, que podria incloure la restauració de l'Església i altres elements arquitectònics i paisatgístics per a usos culturals, activitats de natura, ...

Sumari

VI APLEC DE SARDANES A LA MUSSARA

● Programa	3
● Entrevista Josepa Cabré	4-5
● Qüestionari: Aplec la Mussara 2009	6-7
● VI Aplec de sardanes de la Mussara, MÉS QUE UN APLEC! ...	8-9
● La Mussara hi torna	10-11
● LA CULTURA POPULAR	12-14
● De quan el Cingle esdevingué colla	14
● Absolutament Vilaplana, en marxa!	15
● LA MUSSARA: DE LA INTIMITAT A LA GERNACIÓ	16
● APLEC A LA MUSSARA	17
● La instrucció, a la Mussara a la pre i postguerra	18-19
● Poesia	20
● La Golf de les lletres La Plana	21

Records de la memòria **Ja fa 70 anys! (II)** 22-23

Activitats de la llar de jubilats 23

Notícies 24-25

De cinema **Televisió fins en el cinema** 26

Literatura **Un conte / Assaig** 27

Conèixer territori 28

Rutes per caminar **Per les muntanyes de Tivissa** 29

Cròniques **Política i societat** 30-31

L'escola **Estimada escoleta** 32-33

AMPA del CEIP Cingle Roig 34-35

La Fresca 36-37

Cuina **Més enllà de la cassola** 38

Passatemps 39

VI APLEC DE SARDANES A LA MUSSARA

2009

Programa

DIUMENGE 12 de JULIOL
matí i tarda

COBLES: REUS JOVE i CIUTAT de REUS

A 2/4 d'11 del matí Missa, al pla de les Airasses.

A 1/4 de 12 del migdia Començament de l'Aplec.

PUJADA a PEU

Des de Vilaplana, pel camí de les Tosques.

Sortida a les 8, des de la Plaça de l'Església

En cas de mal temps, l'Aplec es celebrarà al Casal de Vilaplana.

CONCURS de FOTOGRAFIA

Les obres s'exposaran durant la Festa Major.

Més informació:

www.aplecdelamussara.cat

aplecdelamussara@gmail.com

Disseny i dibuix: Xavier Huget Mendizabal, amb l'agraïment de tota l'Organització

Josepa Cabré

**Membre fundadora
del I Aplec de La Mussara de 1976**

Encara que la intenció inicial de Lo Pedrís hagués estat fer una entrevista coral amb bona part d'aquell grup pioner del **I Aplec de La Mussara** com Antoni Cardona, Joan Besora, Josepa Cabré, Josep López, Angelina Moreno, Jaume Cabré, Eduard Bonet, Matilde Bonet, Glòria Juanpere, Lúdia Juanpere, Montse Cabré, etc... motiu pel qual ens vam citar al Casal un plujós diumenge d'abril, al migdia, a l'hora de fer el vermut,... per una manca d'entesa del nostre equip de redacció, aquell dia no es va poder tirar endavant el nostre propòsit inicial.

Després, per falta de temps, per feina, per mil excuses que no vénen al cas... va ser difícil tornar a congrega bona part d'aquella colla, anomenada Cingle Roig. Finalment, per fer-ho més fàcil i factible, vam decidir fer l'entrevista a una persona que pogués representar bona part del ideari i de les inquietuds d'aquells joves amics vinculats al moviment sardanista i associatiu del poble. Una persona que pogués evocar-nos part d'aquella moguda social, política i catalanista que va esdevenir a la Vilaplana de mitjans dels 70 i que fou l'origen d'un pregon canvi al nostre poble que vivia sumit en l'immobilisme.

Una persona com Josepa Cabré Salvat, més coneguda com La Pepa de Ca l'Assessor. Ella va ser, junt amb altres companys de colla, una més d'aquells joves compromesos i entusiastes que van tirar endavant amb força de voluntat, valentia i il·lusió aquell mític I Aplec de La Mussara de 1976 que anirem descobrint com es va coure i que va representar, a través de la present entrevista.

Josepa Cabré

abans, la colla Cingle Roig era un grup obert i tota aportació es considerava important i era ben rebuda.

Es van fer altres activitats, a part de l'aplec? Caminades, acampades, ...

— Si, tot i que mai no ens vàrem legalitzar com a entitat, vàrem fer possible les Setmanes de Joventut, el Cau, obres de teatre, excursions i acampades, venda de llibres, festival de cançó, ...

En quin estat estava el poble de la Mussara, en aquells anys? Quedaven moltes cases, encara?

— Ja estava força enrunat. L'església era l'únic edifici on encara s'hi conservava la teulada i ens feia de magatzem.

Si estava tant abandonat, devíeu tenir molta feina per a deixar-ho amb un mínim de condicions. Com us ho vàreu fer?

— Amb la col·laboració de tots els joves. Tothom hi va participar amb els estris manuals que hi havia a totes les cases per a conrear la terra. Es va segar herba, es va condicionar el terra, i... quan va convenir es vàrem retirar les tifes dels bous que hi pasturaven. S'ha de dir que quan va caldre disposar de transport ens hi van ajudar altra gent del poble. Ara em ve present el camió del Teodoro, la furgoneta del Genís, ...

Hem vist algunes fotografies d'aquell any i n'hi ha uns quants que portaven unes samarretes. Què en va vendre per a tothom?

La Redacció

Com i de qui va sorgir la idea de fer aquell Ier. Aplec a La Mussara?

— Bona part dels joves de Vilaplana ja anàvem a les ballades i als aplecs de la rodalia i ens relacionàvem amb altres sardanistes i agrupacions. Va ser a l'aplec de Prades, l'any 1975, on el meu germà Jaume es va engrescar amb la possibilitat d'organitzar un Aplec. Allí mateix, mitjançant el Salvador Daroca de les Borges del Camp, ens vàrem posar en contacte amb la colla sardanista Rosa de Reus per a muntar plegats el següent aplec de sardanes a muntanya de 1976 a la Mussara. Els següents ja els vàrem muntar nosaltres sols.

Us vau anomenar d'alguna manera, el grup?

— En una reunió informal als malecons d'entrada a Vilaplana, al Joan "Consu", segurament mirant cap a la Mussara, se li va acudir el nom de Colla Cingle Roig. A tots ens va semblar que

era un nom que ens representava. Vet aquí, i fins avui.

Qui éreu? I quants?

— Bàsicament tota la colla de joves que sovintejàvem els aplecs. En tot cas, he de puntualitzar que érem un grup obert. Tothom hi va ser benvingut i se'n va sentir part activa

L'altre gent del poble s'hi va implicar?

— Sí, tothom. Primer érem els joves, però quan va caldre treballar per a fer possible l'Aplec, vàrem tenir la col·laboració de molta gent, joves i grans.

I l'ajuntament de l'època va ajudar?

— No ens va posar pegues.

Com va anar l'organització? A mitges o n'hi havia que portaven la batuta més que d'altres?

— Com en tot grup sempre hi ha persones que, per experiència, per coneixences, ...porten la iniciativa i marquen el camí a seguir, però he de remarcar que tothom, en la mesura de les seves possibilitats, es va esforçar per a fer possible aquelles trobades sardanistes a la Mussara. Com manifestava

— Les samarretes les portàvem els organitzadors per a identificar-nos.

Hi van haver ajudes econòmiques per part d'alguna entitat, o més aviat tot el contrari?

— D'ajut econòmic no en vàrem tenir cap. És evident que les administracions públiques de l'època, per imposició o per por, no tenien el més mínim interès en aquest tipus de manifestacions.

Per altre banda, el factor socio-polític de l'època era una part important de la força que us va empènyer o només es fa enfocar com a quelcom lúdic?

— És evident que l'efervescència política de l'època i la presa de consciència com a Poble que es vivia aleshores ens va empènyer a fer-hi la nostra aportació.

Una de les opcions era, també, fer-ho des del moviment sardanista.

El moment polític permetia ja fer aquestes manifestacions culturals i nacionalistes sense problemes o encara hi havia impediments?

— Certament, de facilitat no n'hi havia cap. Totes les gestions es varen haver de fer al Govern Civil a Tarragona. Calia presentar-hi tota la programació del dia detallada, fins i tot, les sardanes que s'hi volien interpretar per veure si s'obtenia l'autorització. Lògicament, la Santa Espina hi estava expressament prohibida. Després del tràmits i viatges pertinents —pensem que no tothom tenia cotxe— et donaven el permís. Les impremtes també havien de passar a legalitzar el programa. El dia de l'Aplec

hi feia acte de presència una estona la Guàrdia Civil.

Després de trenta anys, amb moltes obligacions familiars i professionals, que us ha portat a tornar a organitzar l'Aplec?

— Doncs mira, certament sembla de bojos, però és que les experiències i els records d'aquells anys són tant extraordinaris, que jo crec que aquest és un desig que sempre hem portat a dintre, només calia que es presentés l'ocasió. A través del regidor Jordi Matteu, vàrem saber que es pretenia tornar a organitzar l'Aplec a la Mussara. I ja hi vam ser. A partir d'una reunió que es va convocar a la Casa de Cultura, es van citar totes les entitats del poble per poder tirar endavant de forma conjunta aquest Aplec.

Un a un els de la "Colla" ens vàrem movilitzar i ens hem trobat per a tornar-hi. Tothom ha treballat per aportar tot el millor que ha pogut perquè sigui, altra vegada, un èxit de tot Vilaplana. A més, en aquests moments de desmovilització i individualisme, pot esdevenir un nou punt de partida, un redescobriment del goig de fruir i saber esforçar-se en fer coses i, sobretot, coses positives i ben fetes, entre tots i per a tots.

Volem aportar el nostre esforç en la recerca de noves iniciatives que permetin, avui, la recuperació i la pervivència del moviment sardanista amb tots els seus valors. Volem... que tot Vilaplana, el dia 12 de juliol es trobi plegat al cim de la Mussara.

■ ■ ■

Angelina Moreno Mestre

Josep López

La Redacció

Aquest any 2009, i concretament el 12 de juliol, es tornarà a celebrar l'Aplec de sardanes de la Mussara, amb dues cobles, missa, i sense que hi falti res dels aplecs celebrats els anys 70.

Com creieu que s'ha de tornar a viure aquest aplec, amb la mateixa filosofia dels que es van realitzar als anys 70 o en aquest cas, ho encareu amb una finalitat i objectiu ben diferent... I a més, hi veieu un futur i la possibilitat que es vagi repetint el propers anys...?

I expliqueu-nos, quins records més entranyables us evoca?

En cap cas crec que la filosofia pugui ser la dels anys 70. Aleshores era una època molt reivindicativa tant culturalment com política i els aplecs era el punt de trobada principalment dels joves que hi anaven per aquests motius.

Avui en dia ho veig tot tant diferent, la majoria son gent gran que van als aplecs i l'esperit d'abans ara ja no es troba.

El futur?... Veig molt bé que es continuï fent aplecs i viure'ls com una cosa molt nostra i que no s'ha de perdre mai.

Tinc molts records, tots bons, de l'aplec a la Mussara perquè va ser una cosa muntada per la gent del poble i em va fer sentir molt orgullós d'haver pogut dur-lo a terme. I daltres aplecs, que cada diumenge seguíem amb la guia a la mà recorrent pobles i pobles i coneixent gent nova. Cal dir que amb un d'aquets aplecs vaig conèixer al meu marit.

Aquella època va ser sens dubte la millor de la meua joventut.

Jo trobo molt bé que es torni a fer l'aplec a la Mussara, però com a futur no n'hi veig gaire, perquè la joventut jo crec que no vindrà. Llavors per naltros era una manera de sortir.

Marxàvem el dissabte a la tarda dos cotxes plens i el Teodoro feia un viatge amb el camió amb tot el necessari per montar la tarima de la Cobla, els bidons, les begudes, ho descarregàvem tot i ell tornava a baixar. Nosaltres ens quedàvem a dormir uns quans allà dalt, per vigilar. Llavors dormíem a dins l'església, que encara estava bé. I el diumenge hi erem tot el dia. Ens preniem uns entrepans per dinar. I ja està.

Un any va estar plovent pel mati, fins a l'hora de començar, recordo que vam trobar unes noies pujaven a peu desde Vilaplana i els vam dir si s'ho havien pensat bé, ja que coneixava a ploure, -si ja ho veiem però sí que arribarem a la Mussara!- i tant que hi van arribar, pero xopes de dalt a baix !

Una any recordo que es va haver d'acabar l'aplec a dins la Cooperativa.

Un record que tinc entranyable es que un any que van pujar la Lina i el seu Pare el Pep del pou quan van veure l'estat com estava el Cementiri es van entristir molt, ja que estava molt deixat i ple d'esvarzers i no s'hi podia entrar, ells va proposar de netejar-lo.

■ ■ ■

■ ■ ■

Alex Masdeu i Font

Picapedrer / Restaurador de pedra / Geòleg

Mòbil 625 558 358

Web: www.picapedrer.com

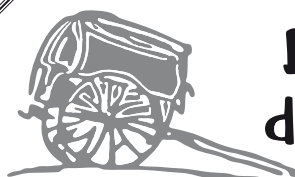
Correu electrònic:
alexmasdeu@picapedrer.com

Carrer Doctor March, 1
43380 VILAPLANA

Genís Torres Aymamí, S.L.

CONSTRUCCIONS I OBRES

Carrer Najor, 60
Tel. 977 81 51 29
43380 VILAPLANA

La Tartrana de Cal Munter

Confort en Allotjament Rural

Àngel Guimerà, 9 - 43380 VILAPLANA
Tel. i Fax 977 815 160 - Mòbil 687 415 898
www.latartrana.es

Anton Cardona

En primer lloc ànims i enhorabona pel proper Aplec. La veritat és que hem va fer moltíssima il·lusió, però ja fa tants anys que haig de fer memòria.

Bé, al començament eram uns quants que no paràvem de fer coses, amb al grup de la GEV (Grup excursionista de Vilaplana) i altres del poble com el Jaume Cabré, el Josep Maño, la Montse, la Mati, l'Angelina, la Lúdia... en fi, va participar-hi tot el jove i altres persones més grans. Això sí, vàrem tenir una feina per aconseguir els permisos, ara anàvem cap aquí ara cap allà, però al final ens en vam sortir, amb l'ajuda de l'Agrupació Excursionista de Catalunya, i en especial de la colla sardanista Rosa de Reus, que van col·laborar amb nosaltres.

A més a més dels permisos, vam netejar i senyalar els camins, condicionar i netejar La Mussara, aconseguir les tarimes, les tendes de campanya, el camió, els tractors, les begudes, organitzar l'autocar, les cintes per l'Aplec, els recordatoris, els programes, repartir els cartells per tota la província (això sí, gràcies al 600, que no fallava mai).

En fi van ser unes jornades de gran germanor, que no oblidaré mai.

Per tant, endavant amb el VI Aplec a la Mussara i que no falti la SANTA ESPINA, que ara ja és pot ballar.

M'agradaria que no fos l'últim any i tingués una continuïtat perquè encara que ho encarem de diferent manera i més madura, els objectius de catalanitat que reclamàvem i desitjàvem en aquells anys, encara no els hem aconseguit plenament.

Jaume Cabré Salvat

Els aplecs durant la llarga i fosca nit no era només escoltar o ballar sardanes, sinó que també era, una més, lluita en defensa de la cultura, de la llengua i sobretot de la nostra identitat nacional, negada per l'estaca clavada al cor de la messeta, i dels seus hereus que més enllà de les terres de l'Ebre no ho han entès mai ni ho volen entendre.

Han passat més de trenta anys i les circumstàncies no són les mateixes, ara tenim democràcia i la defensa dels nostres drets els hem d'exigir primordialment als polítics que elegim perquè ens representin. Per tant els aplecs han de ser, si és que som un país normal, una trobada per escoltar i ballar la dansa més bella de totes les... Però malauradament, encara, no som un país normal, perquè els dos grans partits nacionalistes espanyols, continuen utilitzant "el problema catalán" com excusa per retardar el compliment de les lleis que ells mateixos aproven; Estatut, finançament...

Pel que fa al futur de l'Aplec de la Mussara, si no aconseguim que si impliquin els nostres joves, que hi trobin quelcom en el ball i en la música que els enganxin, o introduint-hi nous al·licients que el faci més atractiu, difícilment podrà durar més que el que duri la voluntariat dels actuals organitzadors.

De la pila de records em quedaria amb la gran col·laboració i participació totalment desinteressada de pràcticament tots els joves del poble, de moltes edats diferents, treballant junts en la preparació i neteja de la Mussara i del seu entorn, i també durant la jornada de l'aplec. Si la societat civil recuperés aquest esperit d'implicació ciutadana, seria molt bo i positiu per les nostres entitats.

Josep Tost

**QUEVIURES I
TRANSPORTS**

Dr. Mallafre, 12 - Tel. 977 81 50 87
VILAPLANA

Dietètiques Cabré, C.B.

ALIMENTS NATURALS I DE RÈGIM
HERBORISTERIA
CONSULTA NATURISTA

C/ dels Jurats, 19 - 43205 REUS
Tel. 977 31 52 55

Tallers

Rafel Sans

Mecànica de l'automòbil i planxisteria
Instal·lacions de fontaneria, gas i calefacció
AIRE CONDICIONAT - PLAQUES SOLARS

C/ Muralla, 23 - 43381 L'ALEIXAR
Tel. 977 815 384

**RAFEL
MARTINEZ**

AGENT D'ASSEGURANCES

Camí de l'Aleixar, 40 B
Tel./Fax 977 31 33 99
43202 REUS (Tarragona)

VI Aplec de sardanes de la Mussara, MÉS QUE UN APLEC!

Tomàs Bigorra i Munté
Alcalde de Vilaplana

Després d'un llarg període de 30 anys sense celebrar l'Aplec de sardanes de la Mussara, aquest proper 12 de juliol el nostre poble recuperarà aquesta diada i en viurem amb orgull la sisena edició. Enguany, doncs, reviuem el so de la tenora vora el cingle de les Airasses.

El primer aplec de sardanes a la Mussara es va fer l'any 1928, i no va ser fins a gairebé 50 anys després, al 1976, quan es va realitzar el segon aplec. Els temps havien canviat profundament i hi havia una democràcia ja restablerta. La festa va tenir continuïtat durant quatre anys, fins que últim aplec es va celebrar l'any 1979.

També és de justícia esmentar que durant aquest període de 30 anys, un grup de persones amb esforç i estima per la nostra dansa, la sardana, i també pel que representa la Mussara, va organitzar els anys 1995 i 1996 una ballada de sardanes en aquest espai tan nostre.

Tot i que el 2n aplec de sardanes a la Mussara de l'any 1976 queda lluny, en guardo molt bon record. Llavors tenia 17 anys i l'acte representava una sortida de cap de setmana amb la colla, nois i noies. Amb una gran dosi d'il·lusió juvenil vam enfil·lar, amb les motxilles carregades, pel camí de les Tosques cap a la Mussara per passar la nit de dissabte dins una tenda atrotinada. Quina nit! La gresca i xerinola va durar fins molt tard, fins a la matinada, i quan els cos no aguantava el cansament, llavors va ser hora de dormir ràpid.

Però quan havíem agafat el son, diumenge a primera hora va arribar la resta de membres, l'organització assenyada i descansada, i el camió del Teodoro amb tot el material necessari per

Foto cedida: Antoni Cardona

muntar l'aplec. Aleshores, som-hi: els uns a descarregar el camió, els altres a muntar l'escenari per la cobla amb taulons i cavallets, i encara uns altres a netejar l'entorn de la plaça d'herbes i bardisses per tenir-ho tot a punt a l'hora de començar.

Una vegada la cobla va engegar la primera sardana, el muntatge estava enllestí i tot anava rodat, la feina durant la jornada va ser més tranquil·la fins al final de l'aplec. Després va caldre recollir ràpidament tot el material. El cansament acumulat durant el dia semblava que n'hagués multiplicat el pes a l'hora de carregar-lo al camió i tornar cap al poble. Els més agosarats, o els que no tenien altre alternativa de desplaçament, van tornar a peu pel camí, mentre que els altres ho van fer amb cotxe cap a casa.

Els records que en guardo són fantàstics, en el context d'una tendra democràcia, amb el fervor i esclat que sig-

nificà el retorn de les llibertats, i d'una joventut plena d'il·lusió per a participar i col·laborar en l'organització amb gran orgull d'un acte simbòlic d'identitat, d'una gran festa en què hi participava tot un poble.

Passat el temps, en aquest VI Aplec ens trobarem amb un nucli de la Mussara molt diferent de com alguns el recordaran. Fruit de l'impuls de l'Ajuntament i mitjançant les intervencions i actuacions que s'han realitzat recentment, avui dia el poble deshabitat de la Mussara es pot visitar íntegrament.

Per fer-ho realitat, ha estat necessari portar a terme diverses actuacions per dignificar-ne el nucli. Els treballs han consistit en la recuperació de l'entorn natural, en la neteja de l'espai que permet veure les edificacions tal com eren i, posteriorment, s'ha realitzat la senyalització de les edificacions i cases. A la punta de les Airasses s'ha col·locat un cartell panoràmic que identifica els prin-

cipals accidents geogràfics, municipis i ciutats que es divisen des d'aquest punt estratègic.

I és que els valors naturals i paisatgístics de la Mussara són enormes, les possibilitats turístiques que té són molt importants, i encara ho seran més amb el futur Parc Natural de les Muntanyes de Prades. Per tant, com a Ajuntament tenim molt clar que cal diversificar l'economia local, que el turisme és una oportunitat que tenim per fer-ho, que cal apostar-hi com un dels pilars fonamentals de l'economia local, i diversos estudis avalen aquesta fita.

En aquesta línia, i després d'adquirir les propietats que l'Arquebisbat de Tarragona tenia a la Mussara, actualment treballem en el projecte de consolidació de l'església de Sant Salvador. Aquest temple, l'edifici més emblemàtic i més important de la Mussara, volem destinar-lo a equipament cultural, i l'obra comporta una enorme dificultat a causa de l'estat en què es troba l'edifici, després de cinquanta anys d'abandó absolut.

Vilaplana, situada a la falda de la serra de la Mussara i més a prop de Reus, ha viscut sempre mirant al camp més fèrtil, cosa que ha comportat més oportunitats per als seus habitants. En canvi, les dificultats de vida de la Mussara van motivar al seu moment la completa migració de la població cap a la plana per a millorar les condicions de vida. Però la situació i la societat han canviat molt ràpidament, de forma que llocs com la Mussara, de gran valor natural, paisatgístic i integrada a un Camp de Tarragona molt poblat, ofereix i disposa d'unes oportunitats que en èpoques anteriors no tenia i que ara cal aprofitar.

La recuperació de l'Aplec ha de servir per a retrobar-nos i per a conèixer en profunditat aquest indret singular del nostre terme i del nostre territori, tan important i especial, valorat per

Foto cedida: Antoni Cardona

molts, i, a la vegada, tan oblidat per uns altres. Aquesta fita ens ha de servir per actuar amb coneixement i a consciència sobre el seu potencial, per tal de desenvolupar i aprofitar les oportunitats que ens ofereix en la millora de la nostra col·lectivitat.

Per tant, quan el Grup Organitzador de l'Aplec de la Mussara va exposar-me la voluntat manifesta de recuperar aquesta festa tan sentida i significativa, vaig oferir tot el suport de l'Ajuntament perquè aquesta iniciativa es fes realitat. Perquè, 30 anys després, reuneixi els qui vam participar als primers aplecs i en guardem un grat record, i perquè els joves d'avui puguin disfrutar d'aquesta festa símbol de catalanitat, gaudir d'un dia agradable i esplèndid, en un entorn meravellós i amb una gran rotllana de germanor agafada per les mans ballant la nostra dansa més bella, la sardana, al so del flabiol, la tenora i el tamborí.

No em vull estar de dir que aquests dies el Govern de la Generalitat ha encarregat al Departament de Cul-

tura i Comunicació que iniciï el procés per declarar la sardana dansa nacional de Catalunya, com a colofó d'una campanya impulsada per la Federació Sardanista que compta amb l'adhesió de més de 200 municipis, entre els quals hi ha Vilaplana.

Aprofito, doncs, l'oportunitat que se m'ofereix per convidar-vos a tots, vilaplanencs i vilaplanenques, amants de la sardana i de la natura, a participar activament a l'aplec. Feu un senyal al calendari, i el dia 12 de juliol, tothom cap a la Mussara!

Per acabar les meves paraules, vull agrair al Grup Organitzador de l'Aplec l'esforç i la dedicació que han fet per aconseguir la recuperació d'aquesta festa que, sense cap mena de dubte, serà un èxit. Felicitats, i per molts anys!

■ ■ ■

MUSSARA

CENTRE D'EQUITACIÓ

677 50 79 44 - Classes

677 50 79 45 - Excursions

Carretera de Vilaplana a la Selva del Camp, km 6,8

La Mussara hi torna

Ciò Munté
Colla Sardanista Rosa de Reus

En el període que va de 1970 a 1990 la colla sardanista Rosa de Reus va organitzar una activitat encaminada a muntar aplecs de sardanes de forma itinerant en diversos llocs de la nostra geografia. Va ser l'única experiència d'aquest estil portada a terme a tot Catalunya i el resultat fou molt millor del que ens esperàvem. L'objectiu no era només portar la sardana a un poble determinat, sinó aconseguir que el grup, entitat o associació que l'organitzava conjuntament amb nosaltres, l'any següent ja fos totalment autònom. D'aquesta manera vam aconseguir fer arrelar força aplecs al Baix Camp i en altres comarques veïnes.

La tardor de 1975, i mitjançant uns amics de les Borges, vam conèixer el grup de joves Cingle Roig de Vilaplana, que volien fer un aplec, i que ja havien sentit tocar campanes sobre una gent de Reus que els podia ajudar.

Tot aquell grup d'entusiastes no passava dels vint-i-cinc anys, amb tot el temps del món, la majoria sense canalla, i amb molta il·lusió per fer coses diferents, per donar un impuls a la cultura popular i a un esperit comarcal que s'anava despertant. Era un any difícil, un any que canviaria la història, i en seguien uns quants més també ben complicats, amb l'esperança d'un futur polític molt millor del que havíem tingut fins aleshores. El franquisme tenia uns pilars molt sòlids, però nosaltres també.

El nostre llibre d'actes de 2/12/1975 diu: Un grup de Vilaplana està interessat a fer un aplec. Dijous vindran per saber si el poden fer conjuntament amb nosaltres. Així comença la relació de la colla de Reus amb la de Vilaplana, i de seguida vam establir les bases d'aquella cooperació. El dia 10 de desembre es presenta un nombrós grup de joves de

Vilaplana, per tenir un intercanvi d'impressions. El lloc que proposen per fer l'aplec és la Mussara i, concretament, la font del Roure.

Ens reunim per buscar fonts de finançament, i per triar el millor dia, que finalment serà diumenge 20 de juny i també per inspeccionar el terreny de la font del Roure, però després de veure alguna altra esplanada arribem a la conclusió que el millor lloc per situar l'aplec és la plaça del vell poble de la Mussara, tot i que ja es començaven a perfilar alguns problemes d'aparcament.

Les preocupacions d'un aplec, que tampoc no han canviat gaire actualment, eren, sobretot, que no plugués! I si plovia, solucionar l'aixopluc. Ho teníem malament, perquè les cases de la Mussara estaven totalment caigudes, no hi havia cap espai tancat on refugiar-nos i l'església era un perill, perquè el sostre no feia gens de bona cara. Una solució fóra baixar a Vilaplana, però en aquell temps tampoc no hi havia les instal·lacions de què avui disposen, per bé que es proposa el Cinema Modern. Per tant, vam temptar la sort i vam tirar endavant el projecte, fes sol o plugués.

Com sempre, les dificultats econòmiques dels aplecs petits –i dels grans també– ens obliguen a pensar i repensar què haurem de fer per pagar-ho tot. Animats com estem, decidim no llogar una cobla sinó dues, i ens vam decidir per la cobla Reus al matí i la Principal del Camp a la tarda.

Els nois de Vilaplana –perquè és així com els anomenem a les actes quan ens hi referim– han posat algun inconve-

nient a fer l'aplec a la plaça de la Mussara per por a les dificultats d'aparcament. No serà fins més endavant que resol-drem aquest problema.

Vam rebre un escrit del Sindicato Provincial del Espectáculo que deia textualment: No habiéndose recibido hasta la fecha la cantidad de –doscientas pesetas– importe de los derechos de su eventual afiliación en el censo de bolos y festejos populares, le ruego encarecidamente se sirva reembolsarlas antes del día 27.

Tot plegat per retornar-nos el contracte de les cobles segellat, timbrat, signat, i formalitzat per l'esmentat sindicat. Vam pagar, religiosament, abans que els "bolos" ens perseguissin. Durant la mateixa setmana es trameten els permisos governamentals a Información y Turismo i al Gobierno Civil, per poder fer l'aplec.

I encara teníem, ja no diria preocupació, però sí inquietud pel muntatge, per aconseguir un bon lloc agradable per a tothom. Entre altres coses, calia pensar en el sol que ens cauria a sobre un 20 de juny. Si no ens podíem resguardar de la hipotètica pluja, tampoc ho podíem fer del sol. Però el problema principal no eren els balladors, que podien trobar algun racó ombrívol on dansar igualment, el problema eren els músics, que de cap manera tocarien de cara un sol que batia les pedres. Així que vam inventar uns tendals, agafats entre la paret de l'església, una casa i uns pals que es clavaven a terra. Allí sota hi vam posar un petit entaulat i els músics, calor a banda, suats i negats pel sol i pel vestit,

van poder tocar durant tot el dia.

Finalment arriba el dia 20 esperat i fa un sol espantós. Llegeixo a l'acta del dia 22 de juny, un cop fet l'aplec: l'aplec va anar molt bé. Hi va haver molta gent durant tot el dia. Les vendes de cintes, barretines, adhesius, llibres, discos i begudes també van anar de primera. El paisatge era molt adient i les cobles, malgrat algun desafinament, van actuar al gust de tothom.

L'aplec de la Mussara de 1976, efectivament va ser un èxit, no només de públic sardanista, sinó també d'excursionista que hi va pujar. I ho va ser també perquè no estava ubicat en un lloc qualsevol. Sentir música allí a dalt i ballar amb l'únic paisatge dels cingles de la Mussara era un espectacle.

Els joves del Cingle Roig van continuar l'aplec durant uns anys, als quals

Foto cedida per Rosa de Reus

Foto cedida per Rosa de Reus

vam desaparèixer de l'organització per dirigir-nos a un altre lloc on requerien la nostra presència.

Aquells nois de Vilaplana n'hi han sumat 30 més i ara han sentit la necessitat de retrobar-se amb la Mussara i amb la sardana. No serà el mateix aplec, en serà un altre, de més madur, però amb el mateix sol que ens va ajudar a fer bronze aquell mes de juny.

Sabiem, tots plegats, que el futur encara no estava escrit i que viuríem uns moments únics de la nostra història i que tastaríem la democràcia. I també, evidentment, que tindríem temps per desencantar-nos-en i per continuar aferrant-nos a l'esperança que un món millor és possible.

■ ■ ■

Missatge al món sardanista

Llegit el dia de Corpus Chiste del 1974, a Montserrat, amb motiu del XXIII APLEC DE LA SARDANA. Cassià M. Just - Abat de Montserrat

“Des del fons del cor voldria fer-vos arribar a tots i cadascun de vosaltres, amics sardanistes, unes paraules senzilles d'estimació i d'encoratjament.

Jo trobo en la sardana, millor dit, en vosaltres formant la rotllana de la nostra dansa, una de les expressions més belles de la joia de viure. L'home d'avui, esclau de mil servituds, ha perdut la joia; viu afanyosament, engoixadament, les contradiccions, els odís, l'absurditat de l'egoisme. Sols aquell qui estima retroba el sentit de la vida i àdhuc de la mort. “Tenien un sol cor i una sola ànima”.

Això és essencialment la sardana: un gest de comunió, d'amistat, d'obertura als altres. I un gest de llibertat: la sardana no és esclava de res ni de ningú. L'únic càlcul que la ceneix és el nombre del ritme i de la bellesa. No és espontaneïtat salvatge o insensata, sinó convergència gratuïta i delicada dels qui compartiu fermament, joiosament la mateixa esperança de vida i de llibertat.”

LA CULTURA POPULAR.

✍ *Joan Maria Pujals i Vallvé.*

Pierre Vilar, que és un dels principals historiadors de l'Europa contemporània, deia que no tot és intel·lectual en la noció de cultura. I posava de relleu que si un Estat no pot suprimir un problema nacional negant-lo, és perquè existeixen cultures profundes, en el sentit sociològic, i cultures conscients, en el sentit d'opció intel·lectual. La cultura catalana és, precisament, una d'aquestes cultures profundes. Una cultura amb gruix propi. Una de les cultures constitutives d'Europa. I és igualment una cultura conscient, conseqüència d'una tria no sempre fàcil per part de moltes generacions que mai no s'han resignat a tenir una cultura imitativa. Tota cultura és un univers de sentit, una visió i una interpretació de la realitat. La llengua és l'expressió més ben travada del nostre univers de sentit. Però no és pas únicament per mitjà de la llengua que els catalans hem generat i mantenim una cultura pròpia. També en són manifestació altres formes d'expressió més tradicionals en què no sempre ni necessàriament intervé la paraula.

En la cultura popular i tradicional s'hi dipositen, encara que de vegades no en siguem prou conscients, bona part de les nostres experiències col·lectives. Per això, aquesta cultura tradicional pot explicar sovint molt millor les coses que no ho faríem amb paraules o amb idees, ja que les formes que tradicionalment ha adoptat la vida col·lectiva constitueixen un conjunt simbòlic que resulta indispensable per comprendre'ns a nosaltres mateixos i per comprendre, alhora, la diversitat en què pot expressar-se la convivència humana. Avui entenem per cultura popular i tradicional el conjunt de les manifestacions, els coneixements, les activitats i les creences, passats i presents, de la memòria col·lectiva. Aquest llegat va començar a interessar tot just quan va irrompre en la vida quotidiana la consciència de la història, és a dir, la consciència d'un temps que deixava de ser circular i regulat pels rituals i els tocs de campana i es convertia en un temps viscut com una cadena de seqüències que progressen des del passat al futur sempre en línia recta. La cultura tradicional i popular va suscitar un gran interès en el segle XIX, amb l'esperit romàntic,

Tapa del programa del
II Aplec Excursionista, 1928

nascuda possiblement del sentiment de pèrdua d'un món pautat per la tradició. Allò que el poble havia creat i havia mantingut de manera anònima, va començar a estudiar-se, com sol passar des que va començar a haver-hi la inquietud que aquest patrimoni, aquest gran pòsit de referents culturals, es podia perdre per sempre més. L'estudi de les tradicions i de les manifestacions de la cultura popular creix en paral·lel a l'estudi de les formes dialectals i a l'estudi de totes aquelles singularitats amenaçades per una tendència a la homogeneïtzació que no ha parat de créixer fins avui per més que, ara, aquells signes de diferenciació ja no siguin vistos com una amenaça al progrés sinó justament com el signe d'un contrapunt necessari.

En la Catalunya de la Renaixença i del Modernisme, el folklore, com s'anomenava en paraula anglesa, era considerat fruit de la passió. Així ho deia Maria Aurèlia Capmany, que era filla i néta de folkloristes tant destacats com Aureli Capmany i Sebastià Farners. Deia la Maria Aurèlia: "De la passió envers el poble vilipendiat. De la passió envers la Pàtria perduda. De la passió per la Natura. De la ingenuïtat. De la passió per la Veritat en majúscula". Maria Aurèlia Capmany denunciava tot seguit que va ser precisament el refredament d'aquesta passió allò que, també en aquest camp d'estudi, havia representat el Noucentisme. La Ciència, el Mètode, l'Erudició, el

Document Escrit, tot en majúscules, es converteixen en un ritual. I de totes les activitats que els homes de la Renaixença havien dut a terme, poesia, novel·la, teatre, cant coral o excursionisme, és precisament el folklore el que en surt més mal parat.

Aquesta és una apreciació de la Maria Aurèlia que no puc compartir del tot. Perquè és evident que el Noucentisme es va aplicar amb un rigor impecable a recollir, inventariar i estudiar molts documents històrics que haurien desaparegut si no els haguessin salvat precisament aquells apassionats que van voler combinar l'emoció de l'excursionista amb el treball de camp científic, encara que fos, sovint, el del científic aficionat. Gràcies al Noucentisme, i a la Mancomunitat, que va planificar la nostra cultura en clau moderna, es va crear, al 1915, aquell utilíssim Arxiu d'Etnografia i Folklore de Catalunya que tant havia de fer per la nostra cultura popular i tradicional. I no hauríem d'oblidar tampoc el paper pioner en aquest camp de Josep M. Batista i Roca, que va obtenir a Anglaterra el seu títol d'antropòleg, el primer que hi va haver, no només a Catalunya, sinó a tot l'Estat espanyol. Tanmateix, cal destacar la important contribució en aquest camp del filòsof Tomàs Carreras i Artau, propulsor del Museu d'Indústries i Arts Populares, on va fer tan bona feina Ramon Violant i Simorra, una altra de les grans personalitats de l'etnologia catalana.

En aquella època, que s'afanyava en la recerca i l'inventari del patrimoni folklòric, l'Obra del Cançoner Popular va aplegar, entre 1921 i 1936, un recull extraordinari del nostre patrimoni de cançó i instrumental en innumerable missions investigadores arreu dels Països Catalans. El pare Josep Massot i Muntaner publica ara, d'una manera rigorosa i sistemàtica, tots aquells fons. En aquella immensa obra, dirigida pel mestre Francesc Pujol, hi va col·laborar també el mallorquí Baltasar Semper, que va exercir de crític musical a "La Publicitat" i del qual el pare Massot, precisament, va aplegar en un volum ara fa una vintena d'anys els seus estudis sobre la cançó popular. De tot aquell patrimoni de

cançó popular, què en queda en la vida quotidiana dels catalans d'avui? Molt sovint, ben poc més que un record. Hi ha gèneres que han desaparegut del tot en desaparèixer les activitats i les vivències a les quals anaven lligats. I això no té res d'estrany. Però d'altres, sortosament, es mantenen. Especialment els que estan relacionats amb alguns dels rituals o de les festes que encara es celebren. Pensem també en la revitalització d'aquest patrimoni de cançons que va representar el grup de folk, de Pau Riba, Jaume Arnella i d'altres. O bé la reutilització de tonades i motius populars que van fer alguns grups, com ara la Trinca. O, encara més recentment, alguns dels grups de rock en català. Permeteu-me que doni ara testimoni de com una d'aquelles cançons tradicionals ha perviscut en una composició moderna. Em refereixo a una de les més conegudes cançons del grup musical Els pets, que té com a tornada allò de "Tarragona m'esborrona, Constantí em fa patir" i que té una relació directa amb una cançó popular de la Guerra dels Segadors: "Tarragona la bribona/ Constantí el bon fadrí./Vilaseca l'han cremada/ i els de Reus volen fugir". No tot el patrimoni etnogràfic ha perdut avui la seva funció, ben al contrari. Pensem en l'interès que, des de finals dels anys vuitanta, ha suscitat el moviment al voltant de Tradicionàrius, un moviment que no para de créixer. I encara podríem parlar de les havaneres i la seva impressionant expansió, o de la sardana, que és una de les més belles herències de la cultura grega, talment com els castells humans, els castellers, que constitueixen una herència autènticament romana. I és que, com deia el filòsof Josep Ferrater i Mora, "una cultura ho inclou tot: la literatura i la ciència, les

formes de creença religiosa i les maneres d'organitzar-se econòmicament, la música més exquisida i la cançó popular".

La Catalunya del segle XXI és un país que en els darrers cents anys ha més que doblat els seus habitants i que, tot i aquesta transformació, allò que podríem anomenar el nucli bàsic de la catalanitat, amb la seva llengua i tots els seus valors, inclosos els tradicionals, han continuat donant sentit a la nostra convivència. És innegable que Catalunya ha canviat molt al llarg d'aquest darrer segle. Però Catalunya és també una realitat que ha mantingut, i això és molt important, la consciència de la seva personalitat. La consciència de comunitat nacional. La consciència d'ella mateixa. Superat el franquisme, a partir dels anys setanta, hem assistit a un fenomen esclatant d'exaltació de la festa com una manifestació de caràcter participatiu i de cohesió social, de joia i de celebració d'un sentiment de comunitat sense el qual no existiria. A cada poble, a cada vila, a cada ciutat hem assistit a aquest procés de recuperació i d'enaltiment de

la festa com una manifestació de caràcter participatiu.

L'oci, com ha fet notar Jean Bruillard, no es limita a ser el fruit d'una necessitat de repòs, sinó que és definit com a consum de temps improductiu, i, en aquest sentit, no té res a veure amb la passivitat; ans al contrari, és una activitat, una mena de prestació social obligatòria: el temps no hi és pas lliure, sinó sacrificat; després, esdevé el temps social fort i marcat, productiu de valor; una dimensió pròpia no pas de la supervivència econòmica, sinó de la salvació social. En aquesta interpretació de Jean Bruillard hi ha dos aspectes que són crucials per entendre la festa, en la seva dimensió més profunda. Primer, el concepte de donació, de gratuïtat, que suposa tota participació en una festa popular i, segon, el concepte de temps lliure com un temps que pot ser socialment productiu.

M'agradaria que ho examinéssim més de prop encara que sigui breument. La gratuïtat és una virtut que es dona en correspondència amb la generositat. És una actitud vital oposada a l'absolutisme i al pragmatisme, que més aviat sembla voler-nos induir a no fer mai res de res, cosa que la festa desmenteix ja que dona una nova dimensió a les parts aparentment menys rendibles de la nostra existència, com ara la contemplació admirativa o el fet de saber perdre el temps de manera creativa, fins si d'aquesta disposició d'ànim no s'acaba de veure cap realitat tangible.

D'una banda, doncs, la festa com a expressió d'allò que millor se'ns manifesta com a do o com a gràcia, en la seva més pura gratuïtat; de l'altra, la festa en tant que contribució enormement positiva a la regeneració constant de la identitat de grup entorn de les seves celebracions. De manera que, si d'un cantó, és un temps lliure connectat amb el

.../...

Cobla Reus Jove

Cobla Ciutat de Reus

temps de la tradició, de l'altre, la festa ens projecta cap a un espai relligat per un fort sentiment de comunitat, un sentiment bàsic que abans, molt més que no pas ara, venia revestit d'una explícita vivència d'allò que ens transcendeix o, si voleu, d'allò que és sagrat.

Si les festes populars –i un aplec és una festa–, siguin o no de tradició antiga, es mantenen vives, no és pas per cap mena de servitud respecte al mite ni perquè representin un patrimoni cultural ni, menys encara, per les seves funcions vertebradores de la comunitat. Si tantes festes populars es continuen conservant no és, ni de bon tros, perquè siguin peces mortes del patrimoni comú ni objectes de museu ni simple matèria d'estudi dels etnòlegs i els psicòlegs, sinó perquè encara mantenen unes funcions comunitàries que no han pogut substituir ni els espectacles esportius ni la televisió ni el consumisme ni les modes. És un fenomen tan i tan mediterrani, que és precisament un dels nostres principals signes d'identitat, un fenomen caracteritzat, no tant per la consciència de l'excepcionalitat, com s'ha dit sovint, sinó i, sobretot, perquè refferma la consciència de la normalitat. Allò que la festa aporta de més específic, el seu sentit més profund, és aquesta vivència de la celebració com a pauta del temps en un espai en què, sense aquesta reiteració de les cadències, la comunitat ja no tindria la mateixa consciència de ser el que és.

En aquest sentit, és evident que un Aplec com el de la Mussara, ara sortosament recuperat, revifa la consciència de pertinença. I sentir-nos part d'un grup humà és, abans que qualsevol altra cosa, una necessitat.

De quan el Cingle esdevingué colla

Foto cedida per Angelina Moreno

Josep Pujals Carraté

A Catalunya, hom ha sentit dir sovint que som un país de peatge. Durant generacions, amb el propi esforç, ens hem hagut de proveir d'iniciatives i dels estris adients que ens permetessin subsistir i avançar com a Poble, i un dels àmbits més emprats ha estat l'associacionisme en els més diversos àmbits. Enfront de canvis i dificultats sempre ha emergit una generació que ha pres el relleu i, posant-hi imaginació i moltes hores de feina, ha estat capaç de posar el País en hora amb propostes d'encuny propi, gairebé sempre avançades al seu temps. Evidentment, en cada època i en cada lloc segons les necessitats, aquests emprenedors han conreat diferents àmbits d'associació o de cooperativisme.

En el nostre cas, i centrant-nos en els camps de la cultura popular i el lleure, hem de fer memòria de tota una generació de joves vilaplanencs que, fent pinya sota el nom de colla Cingle Roig, entre altres iniciatives, varen fer possible des del 1976 fins el 1979 els aplecs sardanistes a la Mussara. Com a recordatori assenyallem que el primer s'hi havia celebrat l'any 1928 i després –que avui en tinguem referència– en són significatius un ball de bastons l'any 1952, suposem amb el poble encara habitat. El Novembre de l'any 1959 amb motiu del centenari del Centre de Lectura de Reus, si va portar a cap una acampada amb actuació del cor "Eco de Clavé" i de l'Esbart Montserrat. Als anys noranta, la Casa de Cultura de Vilaplana hi va organitzar dues ballades de sardanes.

De sempre, el moviment associatiu emergeix o es revitalitza en períodes de transformacions. En aquells moments de canvi i d'il·lusions col·lectives, l'organització de l'Aplec va comprometre a tota aquella colla de joves que volien, en la mesura que poguessin, fer també la seva aportació a la presa de consciència i a la represa de les llibertats amb els estris que tenien a l'abast. En el nostre cas, emprant l'efecte multiplicador del moviment sardanista d'aleshores. Per a ells, l'Aplec, va esdevenir un nexa d'unió, un objectiu important que requeria l'esforç de tots, i que hi va deixar empremta, tanta que ara hi volen tornar.

Certament, aquells anys podríem dir que els joves els van viure al carrer. El moviment associatiu es va multiplicar en agrupacions excursionistes, setmanes de joventut, el miniclub, el cau, el ping-pong, cursets de sardanes, conferències, el Grup excursionista de Vilaplana (GEV) les sortides als Aplecs, a les ballades,... i l'Aplec de la Mussara durant cinc anys. Sembla, a més, que amb l'organització dels aplecs, la Mussara es va lliurar de les pràctiques d'artilleria. Malgrat la manca de recursos, i totes les dificultats administratives pròpies de l'època, per a ells, poder assumir un protagonisme en aquells moments de canvis, sens dubte havia de representar un creixement personal a partir de l'assumpció voluntària d'unes responsabilitats socials i culturals en un Projecte on ells també n'eren els protagonistes. No en volien ser simples espectadors.

És significatiu que quan es parla de l'Aplec amb els capdavaners de tota aquella moguda, hi aflora sempre un sentiment de gratitud envers una persona sempre disposada a donar un cop de mà i, alhora, un gran sardanista: Salvador Daroca i Grau, de les Borges del Camp. Jo també m'hi afegeixo.

Gràcies a tots.

Absolutament Vilaplana, en xarxa!

✎ *Manuel Maria Fuentes i Gasó*
Rector de Vilaplana

Les persones no som unes illes. De fet, hom diu que, els homes i les dones som “éssers oberts als altres”. Així, doncs, no és pas gens estrany que defugim la solitud quan aquesta ens ve imposada. I, sobretot, que lluitem contra l'aïllament quan aquest és fruit i font d'exclusió social. És aleshores que fer xarxa esdevé un remei eficaç contra les nostres pors inveterades; un instrument preuat de la nostra necessitat de compartir-nos, i, també, no podria ésser d'altra manera, un esperó que ens fa conscients del nostre compromís amb els altres i amb el món.

Avui la tecnologia ofereix possibilitats noves de crear xarxes socials. Noves realitats que, com qualsevol cosa sortida de la nostra intel·ligència, tenen les seves limitacions, però que també estan tocades per l'encís de la novetat i del futur.

Les xarxes socials al centrar-se en les relacions dels individus, o grups d'individus, i no pas en els trets que els defineixen, delimiten, o separen —raça, edat, ingressos, educació, religió...— han esdevingut capaces de generar nous horitzons dotats d'una notable capacitat integradora.

Tres són les àrees que ens permeten explorar la nostra capacitat de relació: comunicació, comunitat i cooperació. Potencien la comunicació, doncs ens ajuden a posar en comú els coneixements. La informació i el coneixement deixen d'ésser alguna cosa que rebem d'una manera passiva i en canvi ens ajuden a sentir-nos creadors i gestadors de realitat. Desvetllen en nosaltres la nostra estructura humana profundament comunitària. Ens ajuden, per tant, a trobar i integrar comunitats de persones amb interessos comuns. Promouen l'anhel i desig de cooperació que nia en el nostre interior. Ens faciliten la possibilitat de fer coses junts, d'associar-nos sense patir el pes feixuc del compromís tradicional.

Hom retreu a les xarxes socials determinades deficiències, entre d'altres les següents: promoure relacions

“Els adeus, 1979” foto cedida per Montse Aymamí.

encapsades, enganyoses, no compromeses, i fer transparent o fonedissa la privacitat. I, donant que els joves en són els més decidits i entusiastes usuaris, aquestes deficiències serveixen a molts per a explicar el seu aparent desinterès per associar-se, per a comprometre's amb el seu entorn més immediat i quotidià, o per a escarrassar-se en la transformació de l'univers polític, econòmic, social i cultural en el qual tots vivim.

Certament, el món digital podria convertir-se en un bon lloc on amagar la nostra por a confrontar-nos cara a cara amb els altres. Podria esdevenir una màscara fantàstica on no únicament aflorés la nostra indefinició sinó també on es projectés un jo fictici i fal·laç que portes als demés a la confusió, el desençís i finalment a la desconfiança envers l'altre. També podria fer de la nostra vida un patí de veïns, un safareig públic on exposéssim i rentéssim allò que més aviat hem de compartir i no malvendre. Tot això podria ésser possible, i potser de vegades ho és.

Tanmateix, el món digital és també una oportunitat per a que, els que vulguin puguin tenir una “marca personal”. Una manera concreta, alliberada, i creadora de fer-se presents en el món. Ningú te la obligació de disposar d'un perfil digital, però si el tenim podem participar d'un intercanvi d'experiències, afectes i coneixements que potser valen la pena.

El món digital és encara un món en construcció. Això és ben veritat. Probablement és una moda, però el que sembla segur és que marca una tendència de futur. I el que també sembla cert, enca-

ra, és que el nostre món, el de “veritat”, continua estant en construcció.

Vilaplana en té de xarxes socials: Vilaplana, la Mussara, Jovens de Vilaplana... La majoria les teixeixen els nostres i les nostres joves. Segur que alguns diran que fomenten l'esbarjo, la gresca, però que defugen el compromís. I continuaran gemegant que, abans si que n'hi havia, però ara és una altra cosa. Tothom va per ell, ningú no es llença, no s'arremanga. Sempre “pringuen” els mateixos.

Però les coses, em sembla, no són del tot així. Avui, com ahir, hi ha moltes coses a fer, moltes causes per les quals lluitar, moltes geografies quotidianes que explorar i recórrer. Només cal que tinguem el coratge de deixar pas, de trobar camins nous, de donar confiança. Els joves poden i han de comprometre's. De fet ja ho fan quan continuen creant xarxes i no accepten de restar en l'aïllament.

L'aplec de la Mussara podria ésser una bona oportunitat per a fer camí. Una ocasió per a crear noves xarxes. Una possibilitat per a redescobrir tot allò que cal canviar, tot allò que necessita una empenta nova, valenta, decidida. I, si realment som sincers, haurem de reconèixer que ningú millor que els nostres i les nostres joves poden ara, com sempre han fet, traduir en realitat allò que per a nosaltres és sobretot esperança!

Absolutament Vilaplana, en xarxa!

■ ■ ■

LA MUSSARA: DE LA INTIMITAT A LA GERNACIÓ

✍ *Fina Anglès Soronellas*

Un dels records més preuats que tinc d'entre els vinculats a la Mussara és el d'un passeig-excursió una tarda de novembre de començaments dels anys vuitanta amb la impagable companyia dels poetes i escriptors Marià Manent i Àlex Susanna i del professor José Muñoz Millanes.

Primer, ens adreçarem a Siurana i, en tornar cap a l'Aleixar, decidírem passar per la Mussara. En teníem ganes i també, que José Muñoz, llavors professor de literatura a Nova York, conegués aquest paisatge tan nostre.

En arribar a la Mussara, les passes ens portaren, com de sempre que en tinc record, a l'església de Sant Salvador. Però en aturar-nos al davant foren les parets del cementiri, just a tocar de l'edifici, les que, més intuïdes que vistes, ens cridaren l'atenció.

Drets davant la porta franca i mig entreoberta no hi poguérem entrar. La vegetació ens ho impedia; ens superava en alçada i la verdor compacta de matolls, esbarzers i enfiladisses punxants esdevenia un reixat infranquejable.

La natura vegetal havia fet el seu camí i símbols, senyals, ofrenes, records, tot, restava engolit per un mar de branques, troncs, arrels i herbes que se sobreeixia pel mur lateral. Entremig, un saüquer s'allargassava estiraganyat cap enfora com demanant auxili.

Drets, restàrem muts i, només al cap d'una estona, la veu pausada i discreta de Marià Manent encetà una reflexió que em colpí i que no he oblidat. El temps -va venir a dir- no només esborra tot signe de vida, sinó que també esborra els signes de mort!

En aquells temps, de la Mussara

Finestra del xalet,
foto cedida per Montse Aymamí.

hi havia dret el campanar, però la nau de l'església estava molt malmesa. De la reclusa de cases en restaven més pedres amuntegades que murs tenaços, més cabilons vençuts que ànimes de trespol, més finestres obertes al buit que baldes passades... i el cementiri, ja era domini franc d'herbes i esbarzers.

En fi, que de la Mussara en quedava l'ossada, la icona: una filera de cases fetes munts de pedres, el campanar, la nau mig ensulada-mig dreta de l'església i, esborradís, intuït, el cementeri. Al davant, el toll d'aigua ja només mirall del cel.

I tenint viu aquest record íntim de fa vint-i-cinc anys, em va cridar l'atenció, justament per contrast, una notí-

cia que vaig trobar fullejant, fa pocs dies, la Història de la Secció Excursionista del Centre de Lectura de Reus (1901-2001) d'Òscar Subirats. Resulta que l'any 1959, ara fa doncs cinquanta anys, es va celebrar a la Mussara un Aplec Excursionista i s'hi van arribar a reunir fins a 700 persones!

La comparació em va venir ràpidament al cap i no vaig poder evitar de pensar que aquest proper juliol, un grup de vilaplanencs s'ha proposat de celebrar-hi un APLEC DE SARDANES, el cinquè en els darrers trenta anys.

Jo els animo, els felicito i m'agrada escriure que desitjo de tot cor que sigui un gran èxit i que hi hagi una gernació i també que la festa ho sigui de vivències íntimes a l'entorn de la vida, del goig de l'encontre, de l'alegria de la dansa, de l'emoció de la música, del gaudi de la conversa, d'una mena

de renovació d'aquell lligam, d'aquella mena de cordó umbilical que uneix la gent del Camp a la seva muntanya i és que la Mussara -coses del romanticisme- és la nostra MUNTANYA, així en majúscules.

Els vilaplanencs, ja fa alguns anys, posaren fil a l'agulla en la recuperació d'elements significatius de la Mussara restaurant l'església i senyalant les cases i, ara, hi persisteixen organitzant el VI APLEC DE SARDANES A LA MUSSARA.

I la gent del Camp? Tindrem la possibilitat de retrobar-nos-hi, festius, el diumenge 12 de juliol i de renovar, a començaments del segle XXI, el compromís que el Camp té amb la seva muntanya.

■ ■ ■

VILAPLANA

APLEC A LA MUSSARA

✍ *Jaume Mestre Cardona*

Com es pot llegir a l'Enciclopèdia Catalana "aplec és una reunió de gent, generalment a l'aire lliure, amb motiu d'una festa o celebració determinada". Els aplecs, manifestacions populars de llarga tradició als Països Catalans, poden obeir a motivacions de tipus diversos. Aquí ens referirem únicament a aplecs sardanistes, que en els últims anys han pres una gran difusió a moltes viles de Catalunya.

Així doncs, un aplec sardanista és una munió de gent que es reuneix per ballar sardanes. Cal distingir, però que no sempre una reunió de gent que balla sardanes pot anomenar-se "aplec". Pot ésser simplement una "ballada de sardanes".

Per tal de poder anomenar-se "aplec" ha de tenir unes característiques especials:

1a.: La Ballada ha de durar tot el dia.

2a.: Les sardanes han d'ésser interpretades per dues cobles diferents. Aquestes poden actuar una al matí i una altra a la tarda o bé alterar-se les actuacions.

3a.: Les cobles han d'interpretar una "sardana obligada" i una altra de conjunt, si bé aquest requisit es pot alterar.

Les sardanes que interpreten les dues cobles, tradicionalment, eren de 10 tirades: 2 de curts, 2 de llargs, 2 de curts, 2 de llargs, contrapunt, 1 de llargs, contrapunt, 1 de llargs i final. Les dues primeres de curts i les dues primeres de llargs no es ballaven, s'escoltaven i servien per comptar-les i pensar en com repartir les següents tirades.

En l'actualitat, com que tot es fa més ràpid, també la sardana s'ha reduït i ara són de 7 tirades: 2 de curts, 2 de llargs, 1 de curts, 1 de llargs, contrapunt, 1 de llarg i final.

Cintes cedides per José Lopez

A Vilaplana, aquest any es vol reviure l'aplec que fa anys ja es va celebrar a la Mussara. Serà el 12 de juliol. Recordem també, que fa menys anys s'hi va celebrar una ballada amb la Cobla La Principal de Tarragona.

Esperem i desitgem que aquest aplec sardanista tingui una bona i entusiasta acollida entre els vilaplanecs i els pobles veïns, així com que es faci palès l'amor i devoció que tots sentim per la sardana.

■ ■ ■

Un record a la sardana

✍ *Josefina Huguet*

JULIOL 2009

Fa anys que férem una excursió a diferents llocs, no recordo quins eren, però si entre ells Calella de la Costa, on feien un aplec de sardanes.

Tenien un bosc amb pins i a sota del pi un roser

A l'arribar sentíem tocar sardanes, eren cinc cobles, totes tocaven la mateixa sardana.

La meva cosina Mariana Salvat, la Núria Bidó i jo, ens posàrem a ballar-la entorn del pi com els altres, tirant els paquets que portàvem a terra, al centre de la rotllana, vàrem ser valentes les tres. Però tres joves de Girona vingueren a posar-se amb nosaltres. (Elles també ho recorden). Semblava un somni, donava la sensació de no tocar els peus a terra dirigit per ells.

Bon record sardanista. Visca la Sardana!

La instrucció, a la Mussara, a la pre i postguerra

Foto arxiu Neus Sanchez

Ramon Amigó

Ara, la societat que es pot enquadrar dintre d'un cert estrat, dels múltiples estrats possibles, és propensa a pensar que tothom sap llegir i escriure. Segurament que, si examines quina és la situació en altres estrats del conjunt de la mateixa societat, s'adonaria que la situació hi és diferent. A vegades la premsa publica notícies d'aquesta mena, emanades d'institucions diverses. Són producte d'anàlisis gens selectives, que moltes vegades arriben al públic influïdes per certs interessos polítics que homogeneïtzen pel broc gros, sense pensar que no totes les zones es poden mesurar amb el mateix patró, ni totes les edats, ni totes les professions, ni totes les procedències, ni tots els barris d'una gran ciutat. Doncs, aquests resultats, que es fan públics de lluny a lluny, no són gens de fiar.

Avui ens proposem d'abordar un sector minúscul, segurament un sector tan petit que els resultats que se n'obtinguin no han de tenir gens d'influència, per tan petit com és, en el conjunt del país. Però serà un exemple d'allò que dèiem dels estrats possibles que, d'una manera o d'una altra, es podrien tenir en compte a l'hora de fer generalitzacions. Ens basarem en un document digne de tota confiança: el padró d'habitants

de la Mussara del 30 d'abril de 1936. Aquell any, hi havia al terme 25 caps de casa que reunien 106 persones (4,24 individus per família, de mitjana), amb la particularitat que la meitat eren homes i l'altra meitat, dones. No deu passar gaire sovint que els gèneres estiguin tan perfectament equilibrats. Al poble en si, vull dir a les cases pròximes a la Bassa i per aquell rodal, hi havia 13 famílies amb 48 individus (3,69 individus per família, de mitjana). Escampats per onze masos, altres 12 famílies amb 58 persones (4,83 persones per família). De manera que vivia més gent pels masos (el 54,72 %) que al nucli central de la població (45,28 %).

De les 76 persones adultes que hi havia al terme, 34 (44,73 %) havien estat escolaritzades, cosa que vol dir que sabien poc o molt de llegir i escriure, sense excloure que algú en sabés bastant. Les altres 42 persones (55,27%) eren analfabetes, no sabien ni llegir ni escriure, cosa que no significa, és clar, que no n'hi hagués de molt intel·ligents. Hi havia 20 homes d'entre 25 i 78 anys, i 21 dones d'entre 21 i 74 anys, en situació d'analfabetisme. Un panorama desolador en el sector de la instrucció, amb un dèficit que es pot considerar escruixidor.

Entre aquests 106 habitants, hi havia 30 infants, 16

dels quals en edat escolar i els altres 14 de menys de 5 anys. D'aquells 16, 5 nens i 2 nenes, 7 en total, vivien al nucli central de població, és a dir, a la vora de l'escola. I els altres 9, 3 nens i 6 nenes, una majoria de les criatures del terme, vivien en masos. Hi havia un nen i una nena del mas de l'Onclet, a una hora lluny del centre, cosa que vol dir que havien de caminar dues hores cada dia per anar a l'escola i tornar a casa, a vegades amb boira, o amb pluja, o amb neu, o amb fred intens. Hi havia dos nens del mas de Vicent, que tenien una caminada una mica més curta, però no pas gaire. També tres nenes del mas de Pistol, que només calia que fessin mitja horeta de camí dues vegades cada dia. Per acabar, altres dues nenes del mas de Morenet, amb una distància semblant a les anteriors, però amb desnivells. No sabem si, els dies lectius, alguna d'aquelles criatures era acollida a casa d'alguna família del nucli central. Podria ser que la compassió induís a fer aquest servei; però, ho ignorem i continuem suposant que no.

La mestra que tenien el 1936 era Florentina Serres, de 38 anys, que havia nascut al Molar. Vivia a la Mussara amb dues germanes més grans, que l'acompanyaven. No devia ser estrany que a classe hi hagués bastants absències, alguns dies, atesa la dificultat que representava per als nou brivalls que hi havien d'acudir des de lluny, en una època que al poble no hi havia cap automòbil ni hem sentit parlar mai de cap bicicleta que, en tot cas, només haurien pogut fer servir els tres menuts dels masos de l'Onclet i de Vicent, els únics que disposaven d'un bocí de trajecte —un bocí, només— amb carretera, o una cosa que amb bona voluntat es podia dir que s'hi assemblava. L'accés a la instrucció, doncs, si més no per una part del personal a instruir, no podia ser més ple de dificultats i això incidia en gran manera en l'altíssim percentatge d'analfabetisme que hem exposat. A la terra plana de baix, al Camp, es deia llavors que no superava el 9 % en els homes i el 12 % en les dones.

Després de la guerra, a partir de 1939, no sabem quina era la situació, quant a la instrucció. No devia haver canviat gaire. Un mussarenc que encara és viu, amb la salut tanmateix espatllada, només recorda amb claredat que la mestra era castellana, però no en recorda res més. Potser no ho era, però devia ser obligada a parlar-hi i això devia impactar tant per aquelles altures encinglades, que és l'únic que recorda el nostre consultat. Sembla que els adults només eren 64, ja entrats els anys quaranta, la mestra inclosa, que es deia Pura, que és l'única cosa que en coneixem ja que ni el cognom ni la procedència no ens han arribat; potser era la mateixa que parlava en castellà o que el nou règim la hi feia parlar. I no hem trobat notícia de les criatures. Val a dir que les dades no són tretes de cap document de confiança, només d'un full re-

lacionat amb el racionament dels aliments bàsics. Aquest full només comprèn el personal adult puix que els infants devien tenir un tractament diferent i no n'hem obtingut la informació.

L'any 1950 s'anava acusant el declivi de la vila. El padró d'habitants que n'hem examinat és molt eixarreit i se'n treu molt poca informació. Al poble en si hi havia 9 cases habitades, amb 34 individus, i quedaven 8 masos, amb 32 persones. De manera que el total de gent s'havia reduït a 66 habitants, que no sabem com es distribuïen, quant al gènere. Una disminució de 40 unitats, el 37,7 %, que no era poca cosa. Hi quedaven infants, sens dubte, no sabem quants, segurament que més pocs. I hi continuava havent mestra, Rosa Vallespinosa, que s'hi havia consumit. Habitava a la casa de l'abadia, que era la mateixa casa on hi havia instal·lada l'escola. Malgrat això, pagava a l'arquebisbat dues-centes pessetes (no sé cada quan, però suposo que a l'any) en concepte de lloguer. No hem trobat notícia dels tractes que hi devia haver entre el propietari de l'abadia i l'Ajuntament, o el departament de l'Estat responsable de l'ensenyança. El fet constatat és que la mestra pagava lloguer. L'Església practicava així aquella dita segons la qual la caritat ben entesa comença per un mateix. L'arquebisbat no va tenir cap consideració per aquella persona que havia de viure d'un sou miserable en unes condicions poc encoratjadores, sense ni tenir en compte que habitant en aquella cofurna contribuïa a conservar-la. No hi va haver per part de l'Església gens de generositat per aquella senyora que prou que n'era mereixedora en un exili com el que representava viure a la Mussara, tot i tenint present la bondat indubtable de la poca gent que la rodejava. Devia acabar perdent totes les il·lusions i es diu que va recórrer als ajuts que utilitza la impotència. Quan es va retirar, aviat, va fer cap a Tarragona, d'on potser era filla. I ves si és petit el món, que un antic amic meu d'aquella ciutat, ara coronat amb un prestigi intel·lectual, m'explicava l'altre dia que havia conegut la Rosa, quan l'estat de la mestra que havia exercit a la Mussara ja era deplorable. Vivien a la vora l'un de l'altra i ella, que encara conservava alguna cosa de l'antiga vocació, acudia a casa d'ell, que era un jovenet pròxim a la pubertat, i s'esforçava a ajudar-lo en els seus estudis. Ens va causar emoció a tots dos, vull dir al meu amic i a mi, que, al cap de tants anys, ell retrobés la Rosa Vallepinosa, el nom de la qual jo havia descobert remenant papers.

Devia haver de ser així. No hi devia haver remei ni per als infants de la Mussara, ni per a la mestra, ni per a la Mussara mateixa.

■ ■ ■

AGR BOTIGA
COOPERATIVA DE L'ALEIXAR

Hi trobaràs la millor selecció de productes naturals de la terra.
Oli, vins i caves amb D.O. Gran varietat de fruits secs.
A més productes de qualitat elaborats artesanalment.

Obert cada dia de 10 a 1 i de 5 a 8, diumenges d'11 a 2 (dilluns matí tancat)

C/ de Guardiola, 58
43381 L'ALEIXAR
Tel. 977 815 290
Tels. oficina:
977 815 584 - 977 815 105

Cant a la terra

Oh! cingle flamejant,
que te'ns has tornat senyera,
cingle roig i cingle blanc
sobre una catifa verda!

Sobre una catifa verda,
d'esperances i records
Oh! terra meva, sagrada,
cingle blanc i cingle roig!

Cingle blanc i cingle roig
als vostres peus jeu la plana
i als cims, sota un sol de foc,
el record de la Mussara

Jaume Mariné Ferré

Es que no has pujat mai a la Mussara

Si no has sentit mai bramular el serè
com un foll, empenyent la nuvolada
i la cara clavar-se't ganivets
quan al hivern bufa la tramuntana
i els aiguats de llevant i vent del coll
és que no has pujat mai a la Mussara!

Si no has vist mai els plugims de Tots Sants
fent crisantems gegants la boira baixa,
o a l'estiu barallar-se els torralls
amb llamps i trons, i baixar la riuada
canals de l'Olla, Salt de l'Agustí,
és que no has pujat mai a la Mussara!

Si no has vist Les tosques ni l'Avenc,
el Forat del Migdia i La Gitana
i el Riu dels Garrigots i el de les Valls
baixar corrents per fer-se una abraçada
i el Cap del Frare i la Font del Pistol,
és que no has pujat mai a la Mussara!

Si no has vist mai un poblet eixerit,
ja baix al pla, li diuen Vilaplana,
i al seu entorn, tot donant-se les mans,
les muntanyes i el mar fen-li rotllana
la música li posen els ocells,
és que no has pujat mai a la Mussara!

Jaume Mariné Ferré

Avui neva

El vent està dormit dins l'hivernacle
o en clou els ulls tan sols uns breus instants
i somnolent contempla l'espectacle,
com jo el contemplo, darrera els cristalls.

Un mantell blanc i espès, el camp envolta
amb voladissa de trossets de cel;
l'ocellet espantat, avui no vola,
les blanques plomes li prenen el cel.

Suaument, silenciosa s'amuntega
damunt els arbres, les herbes, els conreus,
el teulat, tan pacient, com es carrega
d'aquest do de les aigües i les deus.

El dia es va fent gran i continua
amb ritme més o menys interessant
i jo, entre tant, tot fent la suca-mulla,
em trobo tot de sobte preguntant.

És principi o és fi, eixa puresa
albina, com de núvia el seu mantell:
és l'esperança d'una nova empresa,
o n'és la fi d'aquest passat recent ?

Sempre l'esguard, passant la balconada
on ara neva més intensament,
veurà el final aquest, de mala anyada,
o be l'inici del pròxim any vinent.

I no arraulit de fred, sí de cansanci,
m'adono que el meu cap es va nevant;
serà senyal evident que descansi,
o el premi d'una vida incessant.

O no, res de passat, la neu és vida,
és l'esperança del fruit i l'abundor;
serà la doll que doni nova vida
de quan pot aconseguir-ne la blancor.

Ezequiel Guguet
Febrer 1987

pintura decorativa

**Alvar Juanpere
Olivé**

Sant Tomàs, 60 - Tel. 977 34 29 85
43201 **REUS**
Plaça de les Províncies, 1
43840 **SALOU**

**JOSEP MESTRE
SERRALLER**

**FERRO
ALUMINI
INOX**

Tels: 977 76 82 68 - 670 45 59 04

LA PLANA

09/08/79

En la revista **LA PLANA** del dia 9 d'agost de 1979 que ens han facilitat la Mercè "Mundeta" i el Salvador "Manco", trobem un article que parla de l'aplec que es va celebrar a la Mussara el dia 1 de juliol del 79, el qual diu així:

IV APLEC

Aigua, sol i un aire que refrescava, resumint, un dia pesim, va ésser el 1 de juliol, dia que se celebrà el IV APLEC A LA MUSSARA.

La colla organitzadora va estar a un pas de anular-lo vistess les inclemencies del temps a primeres hores del matí, decidintse després a començar-lo doncs el cel s'anava aclarint a mida que avançava el dia, arribant a brillar el sol amb tota la seva força, fins a mitja tarda van començar a caure gotes amb bastanta insistencia, circumstància que no va impedir als sardanistes seguir ballant fins al final de l'aplec.

La gent que hi va assistir no va ser molta, doncs com diem el temps no va ésser un bon aliat que, juntament amb la saturació d'aplec que actualment es fan la gent es va cansant. Malgrat tot, l'assistència va ser acceptable i conscient de el que els organitzadors es jugaven. Al final tots contents i sembla que fins i tot l'economia quedarà bastant sanejada.

La Plana

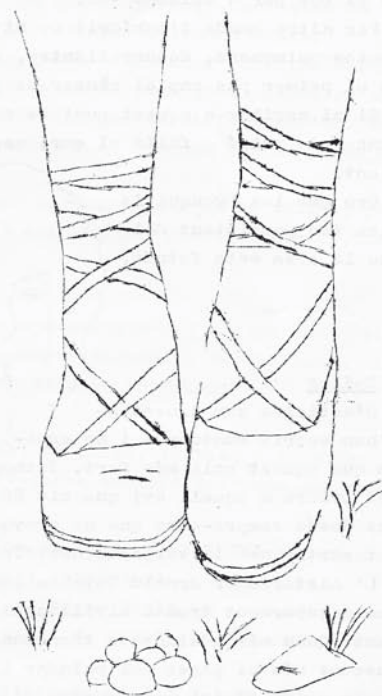

IV APLEC

Aigua, sol i un aire que refrescava, resumint, un dia pesim, va ésser el 1 de juliol dia que es celebrà el IV APLEC A LA MUSSARA

La colla organitzadora va estar a un pas de anular-lo vistess les inclemencies del temps a primeres hores del matí, decidintse després a començar-lo doncs el cel s'anava aclarint a mida que avançava el dia, arribant a brillar el sol amb tota la seva força, fins que a mitja tarda van començar a caure gotes amb bastanta insistencia, circumstància que no va impedir als sardanistes seguir ballant fins al final de l'aplec.

La gent que hi va assistir no va ser molta, doncs com diem el temps no va ésser un bon aliat que, juntament amb la saturació d'aplec que actualment es fan la gent es va cansant. Malgrat tot, l'assistència va ser acceptable i conscient de el que els organitzadors es jugaven. Al final tots contents i sembla que fins i tot l'economia quedarà bastant sanejada.

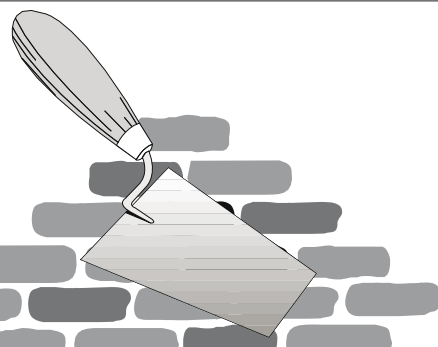

- La Plana -

CONSTRUCCIONS

JOAN MESTRE SL

C/ Major, 32-3r - 43380 VILAPLANA - Tel. 977 81 51 73

Ja fa 70 anys! (II)

El Salvador i la Mercè ens parlen de la Guerra Civil i la Postguerra.

Continuem l'entrevista amb el Salvador Juanpere i la Mercè Huguet. En l'anterior número de la revista ens van explicar diversos passatges de la Guerra Civil. En aquest la protagonista serà la difícil postguerra que va seguir al nostre conflicte bèl·lic.

Jordi Serra

Pregunta: Com va ser el final de la guerra a Vilaplana?

Salvador Juanpere: Quan van arribar les tropes de Franco al poble jo encara era a la presó. No vaig arribar fins uns mesos després. Però s'ha de dir que els "nacionals" no van tenir tant de coneixement com els altres. Van agafar set o vuit homes, caps de casa, i els van fer passar tres anys o més a la presó, sense cap causa, només acusats d'estar apuntats a partits d'esquerrers. I això que aquí no hi havia hagut cap mort!

I acabat, quaranta anys de dictadura, la prohibició del català,... ni una lletra, ni un rètol en català!

Mercè Huguet: Jo sí que era al poble quan van entrar els "nacionals". Nosaltres, com molta altra gent, per por, havíem marxat cap a una caseta. Però com que teníem la padrina molt vella érem aquí a l'Aubelló, molt a prop del poble

Abans d'ocupar els pobles passava un avió que tirava bombes, i en van tirar una molt a prop d'on érem. Jo la vaig veure caure, allí mateix davant meu mentre feia mitja, vaig quedar esgarriada. Per sort no va passar res, però nosaltres vam tenir por i vam anar a una caseta de ca la Rosa Racona per allà dalt al Mas de Mir. Hi vam ser fins que ens van avisar que ja havien entrat al poble.

El pare i el meu germà Ezequiel se n'havien anat, amb la intenció de passar a França, però quan van ser a Barcelona se'n van entornar. El meu oncle Anton no va passar ni de Reus.

Quan va ser aquí, al pare el van agafar i el van enviar a la presó. Hi va ser tres anys.

Foto any 1940, cedida per Josepa Aixalà (Pepita Júlia).

Pr.: Com van ser els primers temps de la postguerra?

S.J.: Van ser molt dolents, amb moltes privacions i força gana. Pensa que ens ho controlaven tot, sobretot les collites. Passaven pels trossos a veure els arbres, especialment els olivers, per veure com aniria la collita. Et feien entregar tota la collita i només et donaven oli per al consum, molt just i no gaire bo. La gent deia que portaven l'oli a Alemanya per pagar els avions i el material que havien fet servir durant la guerra.

Les avellanes també te les feien entregar totes i al preu que volien.

M.H.: A casa quan el pare va tornar de la presó, el 1942, ens van deixar un tros de terra (nosaltres no en teníem) perquè hi collíssim les olives. El pare no tenia feina i estava mig malalt, de mane-

ra que vam estar molt contents. Vam collir les olives i vam preparar una gerra per a l'oli. Però quan vam portar les olives a la premsa ens van dir que no teníem dret a l'oli perquè no havíem declarat les olives. No ens en van donar ni una gota, només una ferrada per a fer sabó. Això és molt gros! On va anar a parar aquell oli? D'aquestes injustícies te'n recordes tota la vida.

S.J.: Nosaltres, com que érem molts nois, a més de la nostra terra portàvem la caseta de l'Inès. Calculaven el que podíem collir entre tots i et marcaven la producció. I l'encertaven, i tant si l'encertaven! No podies amagar ni un quilo d'olives sense que ho sabessin.

Pr.: Hem sentit parlar moltes vegades del mercat negre que funcionava durant la postguerra, el famós estraperlo. A Vilaplana hi va haver estraperlo?

M.H.: Sí, però poca cosa, sobretot pujaven pa. Hi havia una dona que li deien La Manya que pujava pa, algú n'hi anava a comprar. Però era molt car i la majoria no hi podíem accedir. Si no tenies diners, com a casa meva, t'havies d'estar de quasi tot.

La majoria de coses les l'havíem d'obtenir del racionament que, a més, funcionava molt malament i sempre faltava de tot.

Pr.: Abans hem parlat d'alguns empresonaments. Podem dir que hi va haver molta repressió després de la guerra?

S.J.: Per a mi el pitjor va ser el patiment de tantes famílies, per la guerra, les presons i els 40 anys de dictadura...

M.H.: La sort que després es va anar suavitzant, però els primers anys

van ser molt durs.

S.J.: Jo el que vaig trobar molt extremat va ser el que van fer durant els primers anys de la dictadura. Els que dirigien el poble fins i tot feien desfilades com si fossin militars. Els de la Falange anaven a missa tots formats i cantant el "Cara al sol".

Si no ens apuntàvem a la Falange no podíem ni entrar al cafè, i si ens reuníem tres o quatre nois en una casa ja deien que estàvem conspirant contra el règim.

M.H.: Mira, hi havia un noi, l'Amadeu del Xalet, que va perdre un peu al front als pocs dies de ser-hi. Com que era de la meua edat, anava a casa seva amb una colla de nois i noies per fer-li companyia, xerrar i jugar a cartes.

Un dia va baixar l'agutzil a dir-nos que ja s'havien acabat les reunions clandestines i que no hi podíem tornar més. Potser es pensaven que allò eren reunions polítiques d'esquerres, i l'únic que fèiem era jugar a cartes!

Pr.: A més dels diversos empresonats, hi va haver algun condemnat a mort a Vilaplana?

M.H.: Un dia parlant amb el senyor Albert Manent ens deia que aquí no hi havia hagut cap condemna a mort, però sí que n'hi va haver una. Jo ho dic perquè hi vaig ser. Quan van jutjar al pare, al Rajoler el van condemnar a mort, i això que ja feia anys que s'havia acabat la guerra. La sort que el Jaumet del cafè va intercedir davant l'ajuntament per ell

i al final li van aixecar la pena.

Així doncs d'afusellat no n'hi va haver cap. El que sí que hi va haver va ser algun mort entre els presoners, però per malaltia, tuberculosi i coses d'aquestes. De fet tots els presos ho van passar molt malament o van tornar malalts com el pare.

Pr.: Heu dit abans que el vostre pare va pensar de marxar a França. N'hi va haver molt d'exiliats?

M.H.: Déu n'hi do, n'hi va haver uns quants. La majoria van anar a França i ja saps que després es van trobar amb l'altra guerra, els camps de concentració i tot això. I també hi va haver els de Cal Punsell que van anar a Mèxic.

■ ■ ■

Activitats de la llar de jubilats

✧ Carme Abelló

El dia 29 de maig vàrem fer un berenar al local dels Jubilats: xocolata amb pa torrat i coca dolça. L'assistència fou de 34 persones. Aquest berenar es va acordar de fer cada final de mes, sempre que no es celebri alguna activitat al poble, en l'última assemblea. Sempre és molt agraït veure com la gent s'ho passa bé.

En la diada del dilluns de Pasqua, "el dia de menjar la mona", també ho vàrem celebrar. En aquesta ocasió, l'assistència fou de 20 persones, com és natural són molts que en aquesta festa, ho celebren en família i amics.

El dia 31 de maig, al local dels Jubilats, vàrem celebrar

la "Festa de Primavera". En primer lloc el Sr President va donar la benvinguda als assistents. Després vàrem preparar un berenar sopar: pica-pica al mig, pa amb tomàquet amb embotit i olives, per postres coca adobada amb avellanes torrades i per acabar ens vàrem refrescar amb un gelat. L'assistència fou de 34 persones. Al final molts ens varem animar cantant, això dona a entendre que la gent s'ho passa bé i que és molt animada.

Trobada culinària a les Garrigues de l'Associació de Dones de Vilaplana

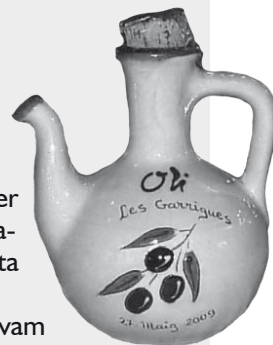
✧ Maria Huguet (Rufina)

En el marc d'activitats programades per l'Associació de dones de Vilaplana, aquesta primavera vam fer una sortida a la comarca de les Garrigues per realitzar una trobada culinària i de germanor amb l'Associació de dones d'aquesta comarca del sud de les terres de Lleida.

Des de el primer moment, ens hi vam sentir com a casa ja que l'hospitalitat i la cordialitat va presidir tot l'encontre. Durant la trobada, les nostres amfitriones ens van obsequiar amb un succulent dinar i un setrill com a símbol d'un dels preuats bens culinàries d'aquella comarca: l'oli arbequí.

Érem més de tres centes dones i també vam fer a cada una de les nostres companyes un bonic regal de mans dels representants del Consell Comarcal.

El setrill de la foto es un regal de les Garrigues comarca de grans cargols i també de moltes olives i prestigios oli.

MATA
LLAUNERIA

Raval Santa Anna, 47 43201 REUS
Tel. 977 342 832
mata@llauneria.com

Jaume Mariné obté amb l'obra *Baicampades* el Premi Mirador de narrativa de la Vila d'Alforja

ACTA DEL VEREDICTE DEL JURAT DEL XLVI CERTAMEN LITERARI I D'ASSAIG DE LA VILA D'ALFORJA

El dia 18 d'abril de 2009 es reuneix a Alforja, a la seu de l'Ateneu Cultural Josep Taverna, a les 8 de la tarda, el jurat del 47è Certamen Literari i d'Assaig de la Vila d'Alforja, format per Dolors Balcells, Octavi Fullat i Alfons Barceló. Hi actua Isabel Llopis Lloret de secretària, i després d'examinar els 16 treballs presentats a concurs i d'acord amb el que estableixen les Bases, decideixen atorgar el premi Mirador de narrativa al vilaplanenc Jaume Mariné.

Aquest any 2009 el Jordi i la Maria tenen el goig de celebrar els 50 anys de casats. L'enllaç va ser el 9 de juliol de 1959 a l'Església de Sta Maria de Vilaplana.

És per això que la vostra família i amics també vol compartir amb vosaltres aquest esdeveniment tan excepcional i us encoratgen perquè aquest any i tots els que puguin venir siguin tant o més feliços que aquests 50 que es queden enrere.

Enhorabona i felicitats. A nosaltres també ens omple d'alegria haver estat sempre al vostre costat i poder celebrar tots plegats aquest "Mig segle d'or"

MOLTES FELICITATS i PER MOLTS ANYS !!

Família i amics del Jordi i la Maria

CALA PEIRONA
RESTAURANT

Carrer d'Àngel Guimerà, 1 - Telèfon 977 81 51 71
43380 VILAPLANA

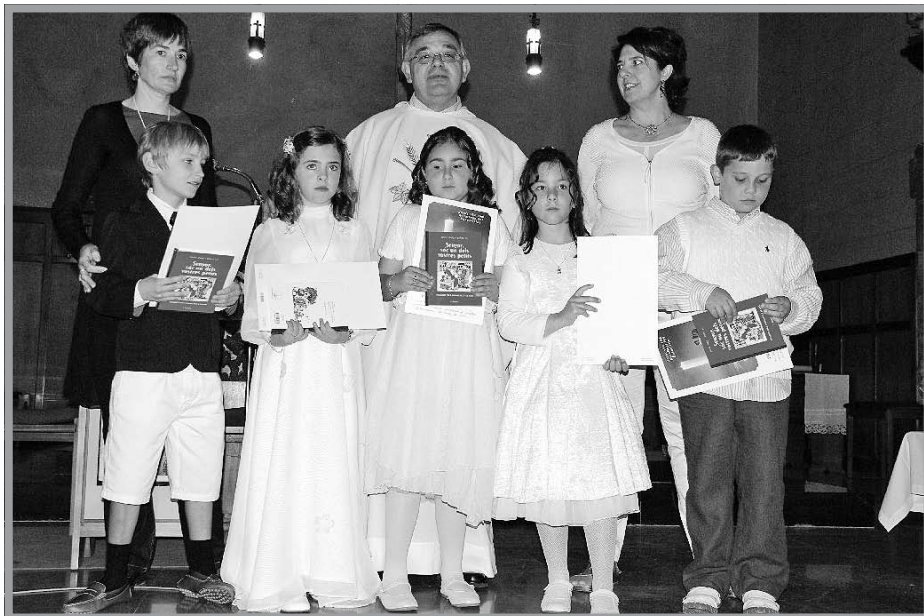
Pg. de la Mussara, 1
Vilaplana del Camp

PINTURA DECORATIVA

Josep M. Garcia

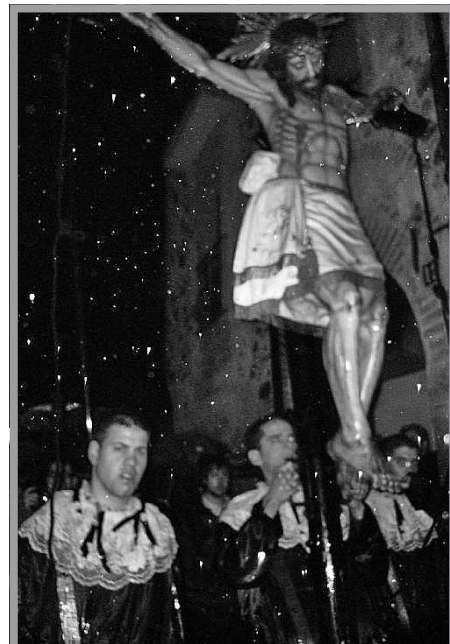

Tel. 977 815 078
Mòbil 619 233 190

Primera Comunió del 2009 a Vilaplana

El primer diumenge de maig, a l'església de Santa Maria de Vilaplana, va tenir lloc la 1a Comunió de la Mireia Juanpere, de l'Estela Huguet, de l'Olga Torres, del Sergi Pellicer i de l'Àlex Munté. La celebració va ser oficiada per l'actual mossèn de la parròquia de Vilaplana, en Manel Fuentes, el qual estava acompanyat per Isabel Ferré i Magda Mariné, les catequistes que han estat ajudant els nens a preparar-se per a aquest emotiu esdeveniment.

Setmana Santa'09

Una processó tempestuosa

Les persones més grans ho deien, cap any com aquest. La processó va sortir plovent i va acabar així. Amb tempesta i llamps.

S'ha d'agrair especialment la voluntat i valentia dels tres majors: l'Edgar, el Josep i el Rubèn.

Resultats Eleccions Europees a Vilaplana

Cens	487	
Vots	260	(53,39%)
Abstenció	227	(46,61%)
Nuls	3	
Blancs	6	

Partit	2009 Vots	2009 %	2004 Vots	2004 %
CiU	77	29,96	76	25,50
ERC	62	24,12	94	31,54
PSC (PSC-PSOE)	62	24,12	83	27,85
PP	17	6,61	18	6,04
ICV-EUiA	12	4,67	19	6,38

SUBMINISTRAMENT DE PAPELERIA
MATERIAL D'OFICINA E INFORMÀTICA

COMERCIAL REUS 4atre

C/ Cornudella del Montsant, 39 - 43206 REUS
Telèfon 902 023 390 - Fax comandes 900 65 66 67
E-mail: ventas@cr4.es

Descom
DESARROLLO DE COMPRAS

Pantalles a mida
Tots els estils
Il·luminació de jardí

C. de Benidorm, 11 (cant. Peníscola) - Tel. 977 75 05 30 - 43205 REUS

NUVIS!!!

PREUS ESPECIALS
per a la vostra llista...
i col·locació
GRATUÏTA!!

Televisió fins en el cinema

✍ *Joan M. Rovira*

Diuen que ens trobem davant d'una nova època daurada de les sèries de televisió (de la televisió nord-americana em refereixo, no us poseu les mans al cap). I per què? Doncs en la meua opinió la televisió s'ha convertit en el refugi del talent dels guionistes i això sorprèn i enganxa als espectadors.

Tot i que els pressupostos que mou un capítol de les sèries importants ve a ser el que costa una producció mitjana a Europa, l'enorme competència i la necessitat d'atreure a una audiència que molts cops paga per allò que veu fa que el risc i la innovació sigui un peatge que tota nova sèrie ha de pagar. S'ha guanyat tant de prestigi que fins i tot velles glòries del cinema van a petar a la petita pantalla que ja no es considera un cementiri d'elefants sinó un retir daurat i una nova oportunitat per l'estrellat.

Les sèries ens van arribant amb comptagotes, a vegades tard, altres cops maltractades per les televisions generalistes programades a hores inversemblants o canviant-les sense massa criteri impedint fidelitzar el seu públic potencial. Algunes, evidentment, no casen amb els gustos europeus i altres, com és lògic, tampoc tenen una bona qualitat ja que no aconsegueixen mantenir l'originalitat i interès dels capítols pilot i inicials. I d'aquesta manera la llei natural s'imposa i només les millors adaptades sobreviuen temporada rere temporada.

El cinema no ha pogut evitar fixar-se en la televisió com a font d'inspiració

(bé, en aquest cas per suplir la seva pròpia manca d'imaginació i d'innovació en el cas dels grans estudis). Cal recuperar antics personatges coneguts per un públic nostàlgic que voldran veure de nou unes aventures que el prisma dels anys fan imaginar-se probablement amb força benevolència.

Vegem-ne tot seguit alguns exemples, agrupades per gèneres, i comentem breument els resultats.

Comencem amb una sèrie encara en antena i que va per la seva vintena temporada. Què no envelleixen els seus protagonistes? Doncs no. El truc? Són dibuixos animats: Els Simpson (2007) es van convertir en un llargmetratge i el resultat fou entretingut però, i vet aquí un problema recurrent en aquestes conversions de la petita a la gran pantalla, no és el mateix posar argument a trenta minuts que a hora i mitja. En canvi, una políticament incorrecta South Park (1999) resistia millor el metratge extra i per cert, que sigui d'animació no vol dir que sigui infantil, lliçó que va aprendre una mare mentre sortia cuita-corrents amb els fills de la sala on érem als compassos d'una cançó típica de la sèrie. Speed Racer (2008), feta carn i ós a partir dels dibuixos originals, no necessitava de cançons per fer-nos fugir del cinema.

Dues sèries de finals dels setanta van patir pitjor sort: Starky y Hutch (2004) i Els Àngels de Charlie, malauradament per partida doble (2000 i 2003). Es van satiritzar els personatges portant-los del thriller cap a una inaguantable comèdia, això sí, amb notables dosis d'acció. Wild, Wild, West Maverick (1994) i Wild Wild West (1999) resistien força millor aquesta combinació i són molt més digeribles.

Missió impossible (1996), al servei de Tom Cruise, també es va convertir en pel·lícula. Un original força bo que després es va veure degradat per dues continuacions tan espectaculars com vulgars i potser va influenciar més del que caldria a l'adaptació d'El Sant (1997). Miami Vice (2006) va saber ajustar-se millor als nous temps amb una adaptació sòbria i amb personalitat fins i tot massa allunyada de la sèrie. No fou tan llúida SWAT (2003), versió actualitzada dels Homes de Harrelson. I segurament seria injust oblidar-nos d'El Fugitiu (1993), probablement la cinta que va potenciar, per bé o per mal, el revival d'antigues sèries gràcies a un thriller sòlid, premiat i acceptat pel públic.

Una breu passada per la comèdia. La bruixeta simpàtica de la sèrie Embruijada (2005) també va patir una ensucrada i discreta adaptació i no podia faltar el Super Agente 86 (2008) que se'ns dubte superarà la seva matuseria.

La ciència ficció també fa les seves aportacions. Star Trek ha tingut moltes adaptacions al cinema, la més recent aquest mateix any en una mena de refundació de la nissaga. Serenity (2005), sèrie de poc recorregut i força desconeguda per aquí, va protagonitzar una entretinguda cinta cosa que no pot dir Aeonflux, basada en una sèrie de la MTV i que només podia presumir de la presència i moviments de Charlize Theron. I què cal dir d'Expedient X (1998)? Qui entengui la història, si us plau, que me l'expliqui.

I l'espai se'ns acaba. Necessitaríem de més capítols per acabar d'explicar la història però ja sabeu que el temps en televisió és or. Fins la propera temporada.

■ ■ ■

Josep M. Cardona Rodriguez

INSTAL·LACIONS I SERVEIS

C/ Doctor Mallafrè núm 22

43380 **VILAPLANA**

e-mail: instaljmc@yahoo.es - Mòbil 664 001 318

VIALMA SAT

Esclofolladora d'avellanes

Jaume Salvat Salvat

C. Major, 14

43380 VILAPLANA

Tel. 977 81 50 13

e.e: salsa@maptel.es

VILAPLANA

Els nostres avellaners

✍ Mariana Salvat

Després d'un ventet suau un dia vaig treure el cap a la branca que podria dir que és la meua "mare". Era només com una berrugeta petita amb un bigotet vermell del que jo n'estava orgullosa.

Al meu voltant tenia uns cordons que s'allargaven i un dia que bufava fort el vent vaig sentir una alegria molt estranya i al comunicar-ho a la meua "mare" em va dir: "heu engendrat".

Molt contenta vaig anar creixent i junt amb mi totes les demés. Jo veia

sota meu un terreny abandonat ple de males herbes i matolls. Com que m'espantava caure sobre d'ells vaig preguntar-li a la "mare" què seria de nosaltres quan caiguéssim i ella, tota compungida, va explicar-nos el que passava abans, quan l'amo era jove.

L'amo era un pagès molt treballador i sempre feia els conreus necessaris perquè poguéssim rendir força. Quan hi havia una collita bona com aquella jo em posava molt cofoia doncs l'amo al passar m'aixecava i deia: "enguany tindrem bona collita" i marxava tot content amb un somriure agraït.

Quan les avellanes s'havien fet grosses i estaven plenes i ben vermelles queien totes a terra, que estava net i arreplanat, formant una catifa que donava gust de veure. Llavors als matins es sentien rialles i cants que feien

les plegadores que amb senalles venien a arreplegar-nos. L'amo els deia: NO EN DEIXEU NI UNA, QUE ENS HI VA EL PA. Agenollades a terra com si donessin gràcies als avellaners amb mans amoroses ens plegaven i ens feien cantar tot tirant-nos a la senalla i nosaltres contentes d'haver ajudat a l'amo.

Ara no puc dir què serà de vosaltres perquè fins i tot a mi m'entristeix el pensar-ho. Vàrem sentir un soroll suau, era el pagès que repenjat amb bastó i els cabells completament blancs venia a veure la seva estimada finca i aixecant la branca de sempre exclamava: "Quin bé de Déu!". I caient-li les llàgrimes dels ulls deia: "Què he fet malament, jo?". Aprofitant un moviment d'aire totes les branques vàrem moure'ns per dir-li: "Tranquil, la culpa no és teua". Ell marxà plorant.

Assaig

✍ Eladi Huguet

L'Àlef o l'Àlep és la primera lletra dels alfabetos fenici, hebreu i arameu. Com a signe numèric equival a la unitat. És també un símbol de Déu en referència al monoteisme (Déu és únic com l'ÀLEF és l'u). Simbolitza doncs el principi, i naixement de totes les coses. Adam i Abraham tenen una Alef inicial.

Els jueus consideraven que l'essència de Déu és la veritat. La paraula hebrea per denominar la "veritat" és EMETH. Aquesta es compon de tres lletres: ALEF, MEM i TAW. Comença amb la primera lletra de l'alfabet i acaba amb l'última. I aquest fet va comportar que la tradició hebrea trobés un significat místic en aquesta paraula. El fet que hi hagi la lletra ALEF indica que Déu és el primer de totes les coses, que no hi ha ningú abans d'ELL de qui hagués pogut rebre la plenitud de la veritat. Igualment, la TAW, la darrera de les lletres, significa que Déu és la darrera de totes les coses no hi haurà ningú després d'ELL a qui li pugui llegar la veritat. En aquest sentit, EMETH és una paraula sagrada, que expressa que la "veritat" viu absolutament, i en tota la seva plenitud, en Déu. EMETH, la veritat, és l'essència de Déu.

Aquesta tradició hebrea, els cristians la van substituir per l'ALPHA I

L'Àlef o Cap de Bou

L'OMEGA gregues. Aquesta substitució ha causat una pèrdua d'una porció del significat i bellesa de la forma de designar a Déu. Ni l'Alpha i l'Omega guarden relació amb la paraula veritat. Pels cristians aquestes dues paraules expressen l'eternitat de Déu mitjançant la primera i la darrera lletra de l'alfabet grec. Déu és, aquí, plenitud i perfecció absolutes; Déu és etern, el principi i fi de totes les coses.

La paraula EMETH a més de significar "veritat", també significa "realitat". Abasta d'una forma equilibrada tot l'alfabet (la primera, una del mig i la darrera): la veritat- realitat també ho abasta tot i de manera equilibrada. La veritat és una realitat, i en Déu transcendent. En canvi la "falsedat" en hebreu XÉQUER està formada per tres lletres molt "esbiaixa-

des" al final de l'alfabet i, paral·lelament, una "falsedat" forma part de la realitat, però de manera esbiaixada.

Quan s'escriu EMETH si se li esborra l' ÀLEF, només queden les dues últimes lletres la MEM i la TAW que en hebreu formen la paraula que significa "mort". A tot ésser si li manca l'ÀLEF (l'esperit, l'aire) li ve la mort.

Les lletres d'alfabet hebreu són el fonament per expressar-ho tot i, per tant, el punt de partida del pensament cabalístic. La majoria de les pintures i pòrtics de les esglésies i catedrals medievals porten pintats o segellats símbols que provenen de la tradició hebrea. Inclús les figures del TAROT —el nombre de les quals també té el seu origen en les lletres de l'alfabet hebreu— contenen, segons Mercè Rodoreda (en el llibre *Vint-i-dos contes*) totes les possibilitats de l'existència humana i permeten predir-ho tot.

L'ÀLEF dins l'àmbit matemàtic representa els diferents tipus d'infinits. I dins el filosòfic-teològic simbolitza la veritat. La seva forma ve d'un Cap de Bou que li dona nom. Reus té un ésser mitològic que és el CAP DE BOU, que sense dubte prové d'aquesta tradició hebrea. I tant el Salms com les Lamentacions cada versicle porta al costat una lletra de l'alfabet hebreu començant per l'ÀLEF.

■ ■ ■

Molt per descobrir i gaudir a les comarques de Tarragona

✍ *Josep Abelló*

A les comarques de Tarragona tenim molts llocs interessants per conèixer i gaudir. I hi ha moltes maneres de conèixer-los. Cadascú ho pot fer a la seva manera, depenent de les seves possibilitats i gustos, però sens dubte la manera més autèntica i viscuda de fer-ho és caminant, la qual cosa permet copsar sense presses els llocs que es visiten.

Si comencem el nostre recorregut pels espais naturals i per la part més meridional trobem el Parc Natural dels Ports que, amb 350 km² de superfície, està format per un conjunt de serres i rius amb racons i relleus paisatgístics de gran bellesa. Als Ports hi trobem paratges tan fantàstics que el visitant es queda realment sorprès. Res té a envejar als Pirineus o altres espais naturals del territori català. A més, la seva posició biogeogràfica fa que sigui un indret de vital importància atès que fa de nexa d'unió entre el Sistema Ibèric i la Serralada Prelitoral Catalana. El seu conjunt patrimonial, tant natural com cultural, és d'un valor incalculable.

També a les terres més meridionals trobem el Delta de l'Ebre, que va ser el primer parc natural que vam tenir a les nostres comarques i que és la zona humida més gran de les terres catalanes. Amb els seus 320 km² de superfície, constitueix l'hàbitat aquàtic més important de la Mediterrània occidental després de la Camarga (Parc Regional Francès), i el segon de l'Estat espanyol, després del Parque Nacional de Doñana. L'harmonia entre els seus valors naturals i l'explotació per part de l'home no ha estat mai fàcil. El Delta és un lloc digne de visitar per tal copsar els seus ambients humits i observar la natura en moviment, especialment en les èpoques de les migracions d'ocells.

Al Priorat trobem l'emblemàtic i cofoi Montsant, declarat parc natural l'any 2002. La Serra de Montsant és una illa de biodiversitat de gran interès, ja que en els seus 92 km² hi ha representada una gran diversitat d'espècies animals i vegetals. El seu estat de conservació és molt bo. Uns dels factors que hi han contribuït han estat el seu aïllament

i el seu difícil accés, sobretot a l'interior de la serra. Si a això hi sumem els diferents microclimes presents al Montsant, queda clar que els seus valors naturals, tant pel que fa a la flora com a la fauna, són força rellevants. A més, el seu patrimoni cultural és ric i divers i la muntanya santa sempre ha estat un símbol espiritual. I per acabar dir que la bellesa paisatgística que ens ofereix el Montsant és tan colpidora i singular que no la podem trobar enlloc.

A cavall de les comarques del Priorat, el Baix Camp, l'Alt Camp i la Conca de Barberà, trobem el conjunt muntanyós de les Muntanyes de Prades que inexplicablement encara no ha estat declarat parc natural tot i les promeses i pactes polítics de l'any 2004. Ara per ara té la figura d'EIN (Espai d'Interès Natural) com a lloc regulat i protegit, a excepció del PNIN (Paratge Natural d'Interès Nacional) dels boscos de Poblet amb un nivell de protecció molt més elevat. Encara que a les Muntanyes de Prades hi trobem un grau d'humanització més pronunciat que als altres espais naturals esmentats, també cal destacar-ne els seus valors de patrimoni natural i historicocultural, prou importants. A més en algunes bandes d'aquesta gran illa altitudinal hi podem trobar valors paisatgístics ben originals i atractius.

A banda d'aquests quatre importants espais naturals, a les comarques de Tarragona també tenim un conjunt d'altres muntanyes i petits espais naturals amb els seus corresponents valors biològics i culturals que són dignes de visitar. Així i a tall d'exemple, tenim el massís de Cardó a les comarques de la Ribera d'Ebre i el Baix Ebre. Les serres del pas

de l'Ase a la Ribera d'Ebre. Les muntanyes de Tivissa i Vandellòs, a la Ribera d'Ebre i el Baix Camp, respectivament. Les muntanyes de la Mola i Llaberia gestionades per un consorci d'ajuntaments del Baix Camp, el Priorat i la Ribera d'Ebre des de l'any 2004. I també com a destacat a les comarques de l'Alt Camp, Conca de Barberà i el Tarragonès trobem el conjunt de les serres de Gaià. La majoria d'aquests espais naturals estan protegits com a EIN, però amb el temps alguns d'ells caldria que passessin a ser declarats parcs naturals començant per la Mola-Llaberia amb uns valors naturals molt importants que cal preservar abans que sigui massa tard.

A més a més no podem deixar d'esmentar aquells petits racons i zones especials que podem trobar a molts llocs de les nostres comarques que sempre ofereixen algun atractiu per al visitant. Tampoc no podem oblidar-nos d'algun tram del nostre malmès litoral que per sort s'ha salvat (almenys fins ara) de la bogeria urbanitzadora; em refereixo a alguns racons de les platges i cales del Perelló i l'Ametlla de Mar que encara presenten un estat original acceptable.

I per acabar només em resta encoratjar a les persones que hagin llegit aquest article a afeccionar-se a conèixer i descobrir el nostre territori (si encara no ho han fet), a gaudir dels seus atractius i també a valorar-lo merescudament. Personalment, ho vinc fent ja fa més de 20 anys i des de fa 9 anys que ho fem des de Catsud guiant grups de gent d'arreu del país interessada a conèixer aquests llocs del sud de Catalunya.

www.catalunyasud.net

Per les muntanyes de Tivissa

✍ *Ester Borràs*

Aparquem a l'avinguda d'entrada a Tivissa, damunt del camp de futbol (som a 310 m).

Anem a buscar l'inici del sender i camí que puja a la Llena. Encarats a les muntanyes de Tivissa, és un sender que surt a mà dreta, enfilant-se per la roca. Hi ha marques de PR (ratlles grogues i blanques). Al començament va de pla, però després puja fent revolts. El camí és empedrat i amb marges i parets de pedra seca; es conserva força bé. Pel camí trobem alguns cartells explicatius sobre fauna, flora i alguna anècdota.

El camí empedrat s'acaba al coll de la Llena. Seguirem cap a mà esquerra, per pista. Poc més endavant hi ha un trencall que porta als repetidors; nosaltres seguim recte, per la pista principal.

Arribem a una cruïlla de pistes. Nosaltres continuem recte, cap al coll de Monetze, deixant una pista a la nostra dreta (que ens permetria arribar a l'ermita de Sant Blai). Encara seguim el PR.

Coll de Monetze (638 m). A mà esquerra, un trencall va al corral de Riba. Continuem recte per la pista, encara marcada com a PR, seguint el camí dels Arriers que assenyala el pal indicador. A la nostra dreta tenim les crestes de Missamaroi.

Arribem a un pal indicador que ens informa de la direcció cap on es troba la font de la Melica. El sender que hi porta és poc evident, però fa poc que les marques de PR han estat repassades i, per tant, només cal seguir-les. El sender fa cap al barranc, després de passar a prop de la font esmentada. Seguint les marques ens endinsarem pel llit del barranc o hi passarem ben arran, fins arribar al corral de la Torre.

Al corral de la Torre, que veiem a mà dreta, el sender es converteix en camí momentàniament. Hi veiem, també, el símbol de la Ruta del Carrasclet (dues fulles de carrasca de color groc). Seguim pel camí, el qual es converteix força aviat en un sender molt agradable de pujada que va per la dreta del barranc de la Melica, i que baixa fins al llit un parell de vegades.

Arribem a l'aiguabarreig dels bar-

rancs de Melica i de Jovara, una mena de plaça plena de pedruscall (segurament arrossegat pels dos barrancs). Abandonem el PR (que se'n va cap al coll del Rourar - mas de Genessies - Vandellòs) i girem cap a l'esquerra, cap al nord, endinsant-nos pel barranc de Jovara. Per cert, som al límit de l'EIN Muntanyes de Tivissa - Vandellòs. Estem seguint un sender que, a trossos, va encaixonat entre les roques. Sembla ben bé que estiguem enmig d'enlloc.

Arribem a un lloc on veiem un sender que surt cap a la nostra esquerra. Hi ha una fita. Abandonem el sender per on veníem fins ara (el qual ressegueix el barranc dels Ullals de Jovara i arriba fins al portell de Jovara o d'Atzavara) i agafem aquest sender que surt a mà esquerra i que continua barranc de Jovara amunt. Al nostre voltant veiem, de tant en tant, restes de marges.

Entrem en una mena de circ. Al punt en què comencem a veure les Miloques de Quintana, hem d'estar a l'aguait. Unes marques de PR i alguna fita ens indicaran on cal agafar el pujador del Fesol, un sender més perdut que l'actual i que surt a mà esquerra.

El pujador del Fesol s'enfila per entremig dels marges abandonats i arriba al peu d'una tartera. Cal pujar per la tartera (veurem marques de PR) i arribem al peu d'un grau que s'obre pas per superar l'últim recingle. Som al capdamunt de la Llena i les vistes són precioses amb el mar, el Delta i el Montsià al fons.

A partir d'aquest punt no hi ha un sender definit. Ens dirigim cap a la dre-

ta, és a dir cap al nord, amb la mola de Genessies a la nostra dreta, i després cap al nord-oest intentant no perdre alçada i mirant d'esquivar en la mesura que es pugui el bosquets de pins i els coscollars. Tot i això, serà inevitable fer petits sifons.

Ens anem apropant cap als cingles i arribem a tenir una vista en línia recta cap a la xemeneia de la central nuclear d'Ascó. Resseguim el cingle i acabarem trobant unes fites de pedra que hem de seguir. Passarem pel costat del final d'una pista abandonada. Nosaltres continuem seguint les fites. Aquest sender ens portarà per la vora dels cingles de la Llena i ens permetrà tenir vistes cap a les parets, però sobretot cap a les muntanyes del nostre voltant, el Priorat i la Ribera d'Ebre.

Després d'un seguit de puja i baixa, arribarem al grau del Margalef, senyalitzat amb un pal indicador. El grau primer baixa, després va de pla i finalment s'enfila lleugerament. Seguim les fites per anar a buscar el grau de Pinangleres. A l'inici del grau hi ha un pal indicador amb la informació Tivissa - Ruta del camí de la Llena - Aires de Tivissa. Aquest grau baixa molt dret i sense pèrdua cap al llit del barranc de la Foix i cap a Tivissa, a on entrarem pel carrer del càmping. Per anar a buscar el cotxe, hem d'anar cap a l'esquerra.

Mapa: Muntanyes de Vandellòs. Escala 1:20.000. Editorial Piolet.

■ ■ ■

La Crònica del PP (XVII)

POLÍTICA I SOCIETAT

♫ *Pep Pelat*

Ja hi som, mira que m'agrada ben poc parlar de política, gens ni mica de fet. Em diverteix -i m'emociona- cent, què dic cent, mil, un milió de vegades més, parlar del Barça i de les seves gestes però clar, el Barça no m'omplirà el plat... La política tampoc, certament, però hem de situar-nos al terreny de joc perquè l'amant Cronos ens contempla i ara toca escriure un nou capítol, important capítol, on podran péixer i esplaïar-se els historiadors i sociòlegs dels propers segles. I toca (quina mandra...) fer front a la greu crisi que ens ve sotjant des de fa temps. Algun pessimista -o realista poc compromès amb la política governamental- diu que ja la tenim gairebé al damunt i arribarà a mitjans de l'any que ve. Ací m'he de remetre a les paraules del professor Niño Becerra, un boig visionari que sol endevinar-la... ¿Les previsions per als propers anys? Dramàtiques, no cal entrar en xifres... i la recuperació -tímida recuperació- ens portarà, fet i debatut, a un parell de dècades enllà de les nostres vides... ¿Pinten bastos? Sens dubte, no menystinguem l'amenaça d'un cel que s'ennegreix per moments... No, aquí no farem cap anàlisi detallada, és la cançó de sempre; atur, endeutament, inseguretat, nous depauperats, etc, etc... El més decebedor és que hom parli -només- de recuperació..., fotuda, ino anem bé! el capitalisme està tocat de mort i la societat embrutida pel consumisme i la buidor de cor i d'intel·lecte... Ara seria bon mo-

ment per desenterrar les velles ideologies vuitcentistes... No, no s'enganyin, en el posmodernisme no hi ha res, és buit, ningú no sap ni què vol dir... Als més joves els vull suggerir alguns referents que, plegats, podríem ressucitar i, si cal, revisar: Proudhon, Bakunin, Fourier, Ferrer i Guàrdia, Llunes i Pujals, Marx, Engels... i, sobretot, els sindicalistes... Les eines ideològiques per destruir el vell ordre ja hi són, romanen oblidades i empolsades a les golfes de la història, només cal espolsar-les... No perdeu el temps, fills meus, creieu-me, no us entretingueu en els vells postulats socialdemòcrates... Liquideu el vell ordre, com ara fa 200 anys hom va liquidar el feudalisme; cerqueu un nou model de justícia i sostenibilitat... Tot això fa, naturalment, força basarda; les revolucions fan por perquè solen ser violentes i cobren un elevat preu en sang..., tanmateix, hi caurem irremissiblement, arrossegats pel vòrtex implacable de la història... De moment no pateixin però, eh? Ara toca enganxar pegats; res de liquidar sistemes; res de carregar-se la monarquia borbònica o la que sigui; res de deslliurar-nos definitivament de l'immobilisme nefand de l'església Catòlica, de la reacció de l'Islam, de tarotistes i de verbollaires; res de destruir d'una vegada i per sempre més el feixisme, velat, invicte, enquistat a les entreteles de la dreta espanyola; res de qüestionar constitucions, identitats nacionals, polítiques corruptes, burgeses i obsoletes; no, res de tot això, el que toca és "la recuperació", com si estésim engripats, però ¿com es fa? ¿Tornant a la situació anterior? ¿Aplicant políti-

ques basades en els sistemes crediticis que generin el creixement econòmic i la confiança suficients per crear ocupació? ¿Injectant diner públic a la malmesa macroeconomia i a la banca? ¿Incrementant les partides presupostàries dedicades a l'obra pública? Aquestes mesures "naïf", a la llarga, només faran disparar el dèficit públic i comportarà la fallida de l'estat i del sistema de protecció social. El capitalisme és un vell dinosaure atrapat en un nou sorramoll i com més brega per sortir-ne més s'hi envesca... Ah, ¿i els nostres dirigents? No han ni gosat a recomanar de moderar el consum, tal com havien fet en crisis anteriors -¿els sona oi allò d'estrènyer-se el cinturó?-, ans al contrari, que ens gastem els diners, per tal que l'economia no s'acabi de col·lapsar...; això sí que és nou i, no-gensmenys, força coherent amb l'actual conjuntura... però, fonedo! ¿d'on els traurem els calés? El rònc vaixell del capitalisme, senyors meus, fa aigües; el mercat -la panacea- no ens ho ha regulat tot; el liberalisme (Mr. Adam Smith, pregueu per nosaltres) i el neoliberalisme han deixat de ser el rai de salvació i ja no ens poden alimetar més (no ho han fet mai, de fet) perquè ja no cauen prou engrunes de la taula dels senyors...; poca cosa li queda a la "poca-roba" per creure i esperar, fins i tot Déu ens abandona, lliurats a la raó, tal com va abandonar son fill, clavat dalt de la creu...

Esperança

¿Un futur incert? Sens dubte; ara, com li deia el veí de creu al pobre

**VARIETAT DE TAPES
ENTREPANS
LLESQUES
ESMORZARS**

Carrer del Casal, 3 - Tel. 977 81 56 52
43380 VILAPLANA

PASCAL PELLICÉ MARINÉ

Electricitat i calefacció

Carrer Major, 40 - Tel. 977 81 53 28
43380 VILAPLANA

Brayan -també crucificat i de tots abandonat- tot té el cantó positiu, què coi... (the bright side of life). En els propers anys potser redescobrirem vells plaers oblidats, basats en pràctiques més bàsics i menys cares..., tornarem a apreciar i assaborir plats senzills i ignots per a molts, potser recuperarem velles receptes culinàries (¿qui se'n recorda del pa amb vi i sucre, del pa amb oli i vinagre i dels colitxos...?), les varietats autòctones (¿on paren les pomes glaçades, les ceremenyes i les nespres d'hivern?). De ben segur que pararem de llençar béns i aprofitarem més les coses, com abans... Serem més creatius, més imaginatius, la necessitat esmola l'enginy, sempre s'ha dit... Els infants, en descobrir que no és tot tan fàcil i regalat, aprendran a adjudicar el just valor a les coses. Els nostres estris i els béns de consum, en no veure's sotmesos a una dinàmica de constant renovació i substitució, recobriran la seva animeta, tornarà el culte a l'objecte i recularà el disseny, atrevit i destraler... Potser tornaran els vells oficis... De ben segur que continuarem entusiasmant-nos i patint amb el Barça, però potser també tornarà la complaença en una tertúlia de cafè o un bon ball de festa major... Potser ens ajudarem més els uns als altres, pensarem més en la necessitat que pateix aquell veí o aquell parent llunyà...; en temps difícils, els sentiments solidaris es reforcen i molts lligams s'estrenyen... Potser

ens plaurà despenyorar uns valors segrestats per la modernor i relegats a l'extinció, com una espècie amenaçada... Potser, pares i mestres, recuperaran el seu rol tradicional i tots plegats sabrem educar millor els nostres fills... Potser ens estimarem més els vells, sabrem apagar el televisor i escoltar, encisats, el ric testimoniatge que atresora la seva memòria... Potser ens tornarem a complaure en antigues tradicions, perdudes en vetustos costumaris... Potser renunciarem a les Indies i tornarem a fer turisme local... Potser sabrem fer front a l'espanyolisme rapinyaire, prepotent i inepte... Potser aprendrem a superar complexos i a estimar-nos més naltros mateixos com a poble. Potser tornarem a ballar sardanes a la plaça de la Vila abans de fer el vermut i acudirem amb fruïció als aplecs sardanístics com ara el de la Mussara que tindrà lloc el mes que ve; tant de bo... Un servidor, que mai no n'ha sabut ballar, ja comença a aprendre'n... I animin-se, creguin-me, perquè quan es tanca una porta sempre s'obre una finestra (o finestró...). I si han arribat ací, gràcies de tot cor i bon estiu.

Fe d'errates

En la pàgina número 11 de la revista 35 de Lo Pedrís, en referència a l'article "El magatzem del Museu de Reus a Vilaplana (1938-1939)" escrit per l'historiador Jaume Massó Carballido, la redacció va afegir per ampliar aquest interessant article una foto de la façana de la casa de Sebastià Masdéu, espòs de Joaquina Aymamí, del carrer número 54 del carrer Jaume I de Vilaplana de forma errònia.

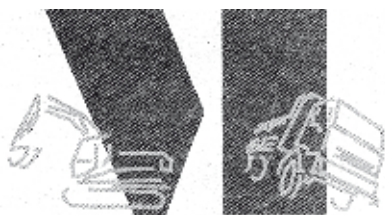
El fet d'aquest error es deu a la confusió de confondre el citat Sebastià Masdéu amb un altre Sebastià Masdéu de Cal Cama i que per tant la casa que va albergar els objectes citats per Massó no era la que vam fotografiar si no que la que hauríem d'haver documentat era la casa número 4 de carrer Jaume I, on actualment viu Anna Munté.

Amb aquest aclariment volem aclarir que l'errada és exclusivament de l'equip de redacció i no del senyor Jaume Massó que tan gentilment ens va facilitar el seu article i agrair-li la confiança per publicar per la nostra revista. També volem agrair a les persones que ens han fet donar compta del nostra error, ja que és una mostra més que la gent del poble segueix amb interès el que aquí s'hi publica.

C. Casal, 3 - Tel. 977 815 652 - 43380 **VILAPLANA** (Baix Camp)

**EXCAVACIONS I
TRANSPORTS**

MIRALLES

JOSEP M. MARINÉ MIRALLES, S.L.

Av. Catalunya, 5 3r 1a - Tel. 977 816 489 - 610 282 029 - 43356 ALFORJA

Alforja, dilluns 4 de maig de 2009

Estimada escoleta

✍ *Dulce Vendrell*

(0) En primer lloc, us deu haver estranyat la data que heu trobat a l'encapçalament... És la data en què he escrit aquesta carta, avui precisament és una d'aquelles festes de lliure disposició, en què els mestres escollim per quedar-nos a casa i que intentem fer coincidir amb ponts o vacances.

M'ha anat bé tenir festa avui, ja que he pogut descansar del pont de maig i com que aquesta tarda ja ho tenia tot pràcticament fet he començat a recordar aquests dos cursos a Vilaplana, m'he omplert de nostàlgia i he tingut la necessitat d'explicar el que us detallaré tot seguit...

"Ho veus Pitxi, els escrits no poden ser una tasca encomanada per a demà mateix o la setmana vinent, penso que s'han de fer amb temps, sense presses i es gaudeixen més si es poden fer en un moment d'inspiració com avui..."

Perdoneu, de ben segur que no enteneu res, aquest és un dels mals de la meua inspiració: m'enrotllo com una persiana i no hi ha manera d'anar al gra, bé hi aniré...

Fa uns quinze dies em vaig assabentar que el curs vinent no seria a Vilaplana perquè m'han donat la plaça definitiva a Riudecols. La notícia em va sobtar força perquè donava per fet que em quedava aquí, ja que l'escola de Vilaplana va ser el meu somni des que vaig acabar la carrera i ara que el somni era realitat no pensava que ningú em pogués despertar.

Potser també us deu haver estranyat que la carta vagi dirigida a "l'escoleta", tinc encara prou seny per posar-me a parlar amb un edifici, penso que la paraula escola inclou tot allò que passa dins les seves parets i les interaccions amb les persones que la formen: alumnes, companys, famílies i gent que fa possible que això rutlli...

Abans d'anar-me'n ja em faig càrrec de tot allò que enyoraré, que no és poc... M'enyoraré de les meves companyes, dels meus nens i nenes, dels grans i els mitjans i fins i tot, enyoraré aquells pares, mares i/o àvies que sempre tenien alguna cosa a dir-me i en aquells dies en què més valia no haver-se aixecat potser no rebien la resposta més adequada, per damunt de mestra sóc persona i suposo que entendran que he passat per moments difícils com tothom.

Me'n vaig a Riudecols amb certa tristesa, però sé que hi estaré bé perquè fa tres cursos hi vaig ser i quan vaig marxar tot van ser llàgrimes. El que més em costa és acostumar-me a: la dinàmica d'una escola gran, relacionar-me amb més famílies, canviar de nens i arribar-me'ls a estimar... Malgrat que això sembla fàcil per a mi no ho és gaire, si més no en pic t'estimes la canalla no la deixes d'estimar, tot i que en tinguis d'altres en aquell moment. Deixeu-me que us expliqui una anècdota que em sembla que passà l'estiu passat. Vaig trobar l'Aitana, una nena de 1r que vaig tenir a Ullde-molins fa quatre cursos; quan ens vam veure se'm va tirar als braços com aquella nena de 1r que vaig tenir, tot i que estava a punt de fer 4t; jo també la vaig tractar com la meua "peque" de 1r i encara que s'havia fet gran semblava que el temps no hagués passat i que fos ahir que en sigués la seva tutora.

Permeteu-me oferir-vos els bons records que em passen pel cap en aquest moment, que potser no serien els mateixos si la carta l'escrivís demà o d'aquí un mes...

D'aquell 1r curs en recordo moltes coses...

Em va costar una mica fer-me meua la canalla, ells tot el dia parlaven

del Josep M., mestre que havien tingut el curs anterior, i jo els explicava coses dels meus nens i nenes de Riudecols. Poc a poc les coses es van anar posant al seu lloc i alhora que me'ls anava estimant em sentia més estimada.

(1) Vam celebrar la castanyada amb la Laura, una mestra d'Educació Especial que es va acomiadar de nosaltres al gener quan se li va acabar la substitució.

Per Nadal no vam parar, vam fer una pila de coses: entre la decoració, l'àlbum, el tió, la ràdio a l'escola, el pessebre de la sala parroquial, el dinar a Ca la Peirona... Després de vacances anem tornant a la normalitat encara que costi, no sé què fan la canalla durant aquests dies perquè, perdoneu l'expressió, vénen un pèl consentits per tants regals!

Per Carnaval, tal com cal, vam fer l'animal i els grans ens van fer un Carnestoltes ben eixerit. En pic arriba la Quaresma, les set setmanes passen volant i només et queda un trimestre per fer tot allò que tenies previst...

Ho sabeu?
TOTS SOM PROTAGONISTES!

(2) Suposo que el que més recordaran els nens i nenes de la classe de les Foques és aquella activitat en què cadascú va tenir l'oportunitat de ser protagonista durant una setmana i la participació de les famílies va ser clau perquè cadascú es sentís molt especial.

Vam acabar el curs amb rialles i

VILAPLANA

llàgrimes. Rialles en l'excursió que vam fer tota l'escola a la Selva del Camp, ens ho vam passar pipa! (3) Llàgrimes perquè tocava acomiadar l'Anna Llauredó, la mestra dels mitjans, bona companya i alhora amiga.

Tot i ser el 2n no hi ha menys il·lusió

Enguany, la Conxi i jo continuàvem treballant plegades i s'incorporava amb nosaltres la Lourdes, la mestra dels mitjans. No li vaig posar fàcil, ella substituïa la meua amiga del curs passat i em va costar agafar-li confiança. Diuen que les coses no passen endebades, i el fet que la Conxi estés de baixa va fer que la Lourdes i jo ens uníssim i que trobés una magnífica persona sempre disposada a escoltar-te i ajudar-te.

Aquest 2n curs el vaig començar amb molta il·lusió, entre d'altres coses, perquè m'havien proposat formar part de l'equip directiu de la ZER sent la secretària. Les ganes hi eren, però també la dedicació, la qual cosa implicava passar dues tardes a la setmana a l'Aleixar.

A més, també tenia nous projectes per engegar. D'una banda, la filosofia amb els grans i els mitjans, tinc una bona pila de records d'aquestes classes tan especials, en què expressem allò que sentim, pensem i reflexionem al voltant de temes que no estem acostumats i compartim una novel·la que és el fil conductor de totes les classes (Pèbili pels mitjans i Kio i Gus pels grans). D'al-

tra banda, el fet de treballar sense llibres també em resultava del tot engrescador. Tot i tenir molta més feina considero de vital importància aprofitar aquells moments que sorgeixen espontàniament per aprendre. (4) Una de les activitats

que penso que n'hem tret més suc és la que realitzo setmanalment amb els alumnes de P5, 1r i 2n; on treballem la consciència fonològica, a través de contes i jocs els nens i nenes se'n adonen de les claus del llenguatge escrit a través de l'oral.

De les festes d'aquest curs en destacaria la castanyada, en què els alumnes de Riudecols i l'Aleixar envairen

el nostre poble i en van fer la pertinent descoberta compartint, amb nosaltres, les danses típiques. (5) Del Nadal en remarcaria el Festival, els mestres de música (el Xavi i la Judit) es van inventar un conte divertit i entranyable per anar

introduint les diverses cançons que havien preparat. No podem oblidar que els grans van representar el conte la mar de bé, encara que només vam tenir quatre dies comptats per assajar. (6) El Carnaval també el vam celebrar, però enguany va ser el primer any que no fèiem rua i que no tots anàvem iguals, ja que cada classe representava el seu nom (indis, dofins i pirates).

Falta un mes i mig de classe i de ben segur no seran poques les experiències que viurem a l'escola, però això ja ho deixo perquè us ho expliqui algú altre el curs vinent...

Per acabar, vull agrair a totes les

persones que m'han acollit tan bé i vull que sàpiguen que si continuo amb el grup de teatre és per no deslligar-me del tot del poble. Un agraïment especial a la gent de **lo Pedrís** perquè durant aquests dos anys m'han permès comunicar i compartir amb vosaltres una punteta de l'iceberg d'allò que passa a les nostres aules...

Qui sap? Potser de la mateixa manera que vaig marxar de Riudecols i ara hi tornaré, d'aquí a un temps puc tornar a formar part de la vida d'aquesta escoleseta, petita de mida, però gran alhora. Fins sempre!

■ ■ ■

**Grup de teatre
de Vilaplana**

Activitats organitzades per l'AMPA durant els dos darrers mesos de curs

Junta de l'AMPA del CEIP Cingle Roig

VIURE A LA MUSSARA

Dins del marc d'activitats organitzades per l'Ampa del CEIP Cingle Roig de Vilaplana durant aquest tercer trimestre de curs, el dia 17 de maig, des de les 9 del matí fins als vols del migdia, Montserrat Flores i Laura Poblet, historiadores i folkloristes, van fer pels nens i nenes de l'escola i per tots aquells que ens van voler acompanyar una excursió guiada per la Mussara i el seu entorn per aproximar-nos al passat i a la forma de vida de la seva gent.

A través del seves paraules, de la evocació i de petites i suggerents representacions teatrals... els nostres alumnes i la resta d'assistents van poder visionar i imaginar com devia viure la gent

d'aquells indrets de muntanya.

La excursió va comptar amb un bon nombre de participants, la qual cosa ens anima a seguir a repetir noves experiències, com la que van poder gaudir durant aquest tercer trimestre de curs.

TALLER DE CUINA INFANTIL AMB MARIONA QUADRADA

També, i dins del programa lúdic i formatiu organitzat per l'Ampa de l'Escola, el dia 9 de juny va tenir lloc a l'aula polivalent de l'Escola el 1er Taller de Cuina infantil amb la prestigiosa cuinera reusenca Mariona Quadrada.

Les classes van ser un rotund èxit de participació ja que aquestes van comptar amb més de 30 infants que hi van assistir, des de Pàrvuls fins a 6è de Primària, ja fos d'alumnes de la nostra escola o d'amics i coneguts d'altres escoles veïnes. Ells i elles van poder realitzar la elaboració de tres suculents plats, durant les prop de dos hores que van aprendre, gaudir i compartir del magisteri de la Mariona.

El Taller de cuina amb Mariona Quadrada tenia com objectius que els

nens i nenes manipulessin productes comestibles i en veiessin la transformació a la cuina i se'ls despertés la curiositat pels gustos; així com que passessin una estona relaxada i divertida entre la salut, el plaer i la creativitat.

IV FESTA FI DE CURS 2008-09

Per últim, fer esment de la celebració de la *IV Festa de Fi de Curs*, que va servir per acomiadar amb alegria aquest darrer curs 2008-09 i que va tenir lloc el dissabte dia 13 de juny.

Els alumnes, l'equip docent, les mestres d'extra escolar i l'Ampa van preparar un ampli i variat programa perquè els assistents poguessin gaudir i participar de la festa d'enguany.

Des de l'organització vam muntar

un programa on vam intentar compaginar el fet educatiu i cultural amb l'esperit lúdic i festiu. Hi hagué un petit tast de tot: muntatges audiovisuals, exposicions de fotos, actuacions de música amb instruments de percussió, balls, la representació d'una suggerent estrena teatral, la típica xocolata amb coca per berenar, un encisador espectacle de la companyia *El Circ de les Musaranyes* anomenat "ELS EMA", i, per últim, la tra-

ca final.

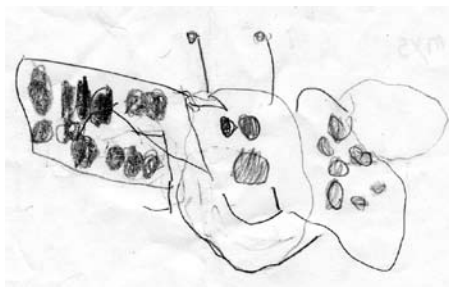
En definitiva, una festa per commemorar amb goig aquest curs passat. I que tenia com a objectiu final fer participants als assistents tan de casa com de fora vila de la satisfacció de que Vilaplana, el nostre poble, compta amb una **Escola** rica i plena de **Vida, Salut i Cordialitat**.

■ ■ ■

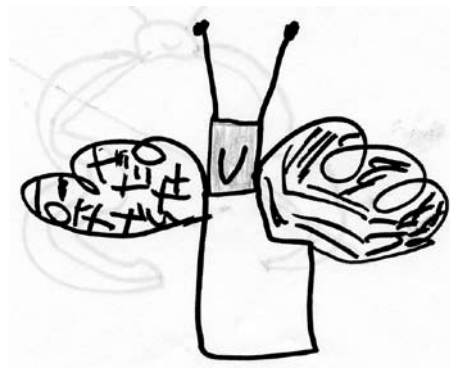

MONTSE - 3 ANYS

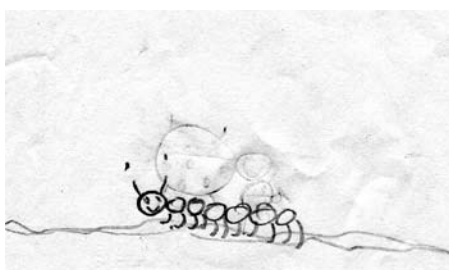
MARIONA - 4 ANYS

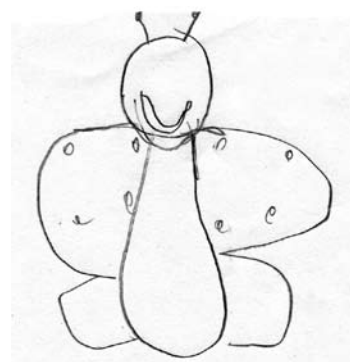
OT - 5 ANYS

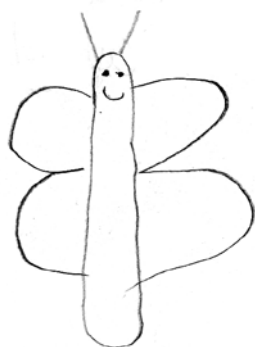
ARIADNA - 5 ANYS

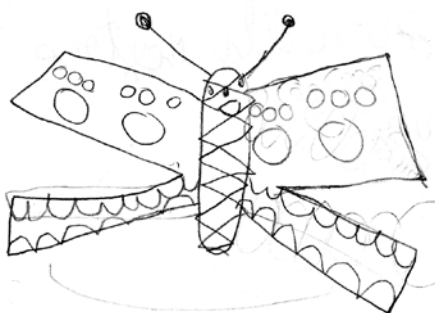
SANDRA - 5 ANYS

ANNA AVILA - 5 ANYS

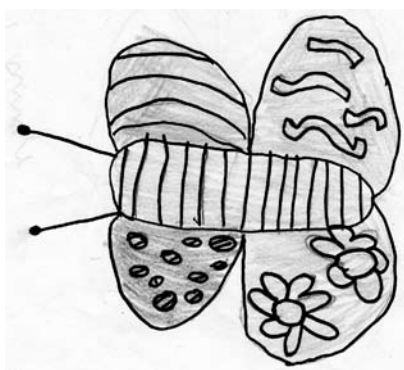
JOAO - 6 ANYS

MARINA - 6 ANYS

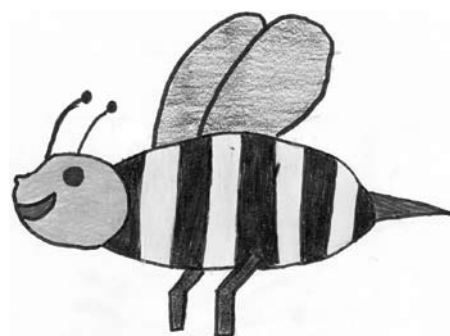
JOANA - 7 ANYS

ANNA MATEU - 7 ANYS

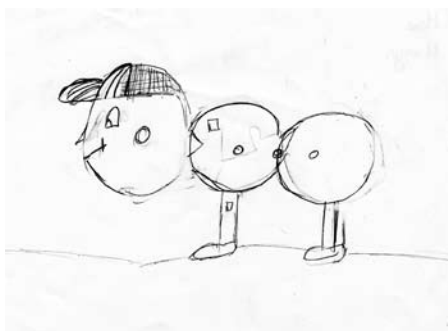
MIREIA - 8 ANYS

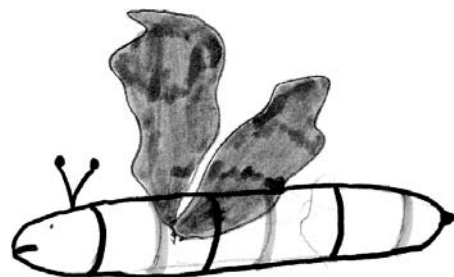
ÀLEX - 9 ANYS

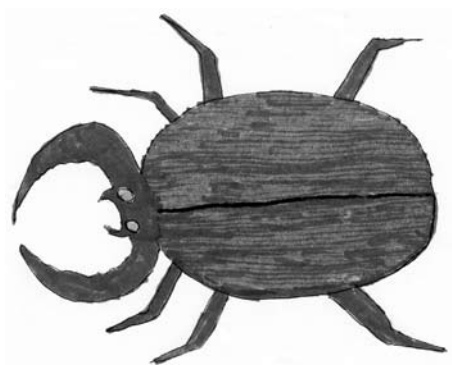
LAIA - 10 ANYS

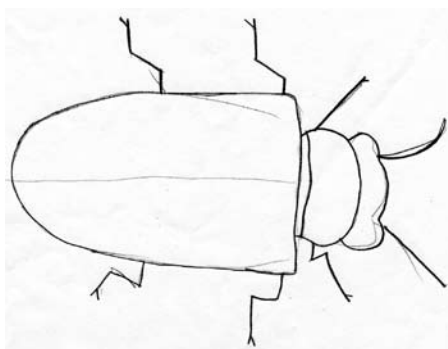
MARC - 11 ANYS

MARTA - 11 ANYS

NICOLAS - 12 ANYS

JHONY - 13 ANYS

P
L
A
C
I
T

- ELECTRICITAT
- FONTANERIA
- CALEFACCIÓ
- GAS

Mas del Aleu, 14
43365 ALFORJA
Tels. 649 200 747 - 977 816 116

“EL PROPER NÚMERO PUBLICAREM DIBUIXOS DE PEIXOS:
PEIXOS DE MAR, DE RIU, PEIXOS DE COLORS... APROFITA
L'ESTIU PER VEURE'N FORCES I ENVIA'NS EL TEU DIBUIX”

Agraïm la col·laboració de l'Equip de Mestres del CEIP Cingle Roig

FORN DE PA I PASTISSERIA
L'Alaurado
PA CUIT AMB LLENYA
Avgda. Dr. Vilaseca 10 Avgda. Joaquim Mir 11
Tel. 31 54 52 Tel. 81 50 04
REUS L'ALEIXAR

TAXI

SERVEI DE TAXI 6-Q

7/8 places

L'Aleixar
mòbil 689 029 326

FARMÀCIA

M. TERESA HUGUET VILELLA

Sant Isidre, 7
43380 VILAPLANA
Tel. 977 815 379
thuget@coft.cat

SOLUCIONS ALS PASSATEMPS

Sortida de cavall, sortida d'animal.
La sortida del company no es nega mai.
As per degollar, als dits ha de cremar.
Amb dues manilles i un as, botifarra cantaràs.

B
E
N
Z
I
N
E
R
A
*
A
U
T
O
R
E
N
T
A
T

CARBURANTS VILAPLANA

DISTRIBUCIÓ A DOMICILI DE GASOILS

Comandes: ☎ 977 328 417

Tot tipus d'articles pel seu vehicle - Obert 24 h

Més enllà de la cassola

✍ *Mariona Quadrada*

Durant els vint-i-cinc anys d'experiència en l'àmbit de la docència culinària, he viscut i he après dels meus alumnes, les seves inquietuds, els canvis en l'alimentació i, també, la continuïtat en l'alimentació tradicional. Actualment, ens preocupen tant a ells/elles com a mi, en tant que professora, alguns canvis que només veiem justificats per motius de gestió del món en general, més a que a unes directrius naturals, avalades per l'evolució, tot i que no descartem aquesta possibilitat, en alguns casos. Hi ha hagut i hi ha canvis perquè sempre hi ha una evolució, per exemple en les quantitats a

l'hora de servir un plat, que han disminuït, perquè les necessitats no són les mateixes de fa 50 o 100 anys. En les cocccions, n'hem après molt, aplicant-los menys temps per tal d'assaborir els productes amb un gust més real al seu origen en cru, en el desgredament dels plats per tal de tornar-los més saludables.

Allò que ens preocupa, però, és una altra qüestió, relacionada amb una mena d'imperialisme que mana en tots els àmbits de la societat. En part pel desenvolupament, dins la nostra societat capitalista, d'una indústria del menjar, d'estètica ianqui, que ens diu que menjar d'una determinada manera és ser més modern i jove, un dels valors suprems en tots els àmbits: "si menges hamburgueses, ets més jove i dinàmic..." En aquest ordre de coses la cuina tradicional de les cases també es rep com a passada de moda. Tot això, en un moment en què els diaris i tertúlies treuen el cap amb el tema de l'obesitat i, sobretot, en els nens i nenes.

Últimament, els mitjans de comunicació no paren de treure enquestes i estudis sobre l'increment d'una de les malalties derivades de l'alimentació: l'obesitat. Fins ara i des d'aquí, ho veïem com un mal endèmic de països com EEUU en què el règim alimentari se'ns venia com a nefast, desequilibrat, ple de greixos saturats i aliments sense origen ni identitat. A l'altra cara de la moneda apareixíem els mediterranis com a exemple de dieta sana, equilibrada, gairebé miraculosa, gràcies a l'ús, entre altres, de l'oli d'oliva, i de la varietat d'aliments vegetals que el clima ens aporta. Doncs bé, ara resulta que l'Estat Espanyol, del qual formem part, és el país europeu on més casos se'n donen, sobretot, entre la població infantil. Davant d'aquests fets, la sanitat pública encén el far d'alarma i adverteix la població sobre els perills evidents d'aquesta malaltia. Però no només això sinó que el llum s'encén amb més intensitat quan passen comptes del que això suposa de despesa econòmica als organismes competents, al fons, a nosaltres mateixos. Els motius, d'aquest increment de persones extremadament grasses, diuen, es deu, entre altres, a la mala alimentació i a l'estrés, aquesta malaltia amb nom modern que vol dir que la persona no dona per més, físicament o psicolò-

gicament o totes dues coses.

Però, algú aturarà les multinacionals de la indústria alimentària i regularà l'ús dels productes que donen lloc a aliments i menjars preparats i absolutament a punt de servir que trobem a tots els supermercats? Algú fomentarà que el temps de fer-se el menjar a casa, sabent què estem fent, és un temps de gust i de salut? Us faríeu creus de com es queden de parats

els meus alumnes més joves,

els criats amb "natilles", "petit suís" i caldo de "tetra brick", quan aprenen que fer un caldo, una pasta al pesto o un flam a casa són uns quants minuts i que, a més hi descobriren un gust desconegut que els obre els sentits.

Estem privant els nens i els joves de la seva capacitat degustadora, els estem apartant d'uns gustos, d'unes sensacions que els pertanyen, de la seva cultura, del seu paisatge, del seu clima i fins i tot d'una determinada manera d'estimar? Per què, on és, llavors, la transmissió de coneixements i valors que fa integrem els aprenentatges, els gustos, en aquest cas, amb naturalitat, inconscientment, cosa que en definitiva ens ajuda a formar la nostra identitat? Potser els privem de fornir la seva pròpia enciclopèdia gastronòmica, i manllevo un concepte molt pràctic d'Umberto Eco. Permetrem que a la Mediterrània creixi la malaltia de l'obesitat pel fet d'abandonar els nostres hàbits saludables i plaents en benefici d'uns altres de nefastos per a la salut i homogeneïtzadors del gust?

L'homogeneïtzació fa que perdem la capacitat de gaudir d'aquests matisos, recindeix la receptivitat davant la sorpresa i la novetat i ens tanca a la closca de la individualitat. Només amb el sentiment de pertinença a un indret i la comunió simbòlica amb els productes i hàbits que genera podrem identificar-nos amb un espai geogràfic, una tradició cultural i una història col·lectiva, referent bàsic per establir diàleg amb les altres cultures que avui ens són properes en un món sense fronteres amb el repte de la multiculturalitat al davant.

■ ■ ■

**AUTO ESCOLA
CATALUNYA**

Pl. del Nen de les Oques, 8 - Tel. 977 32 23 19
REUS

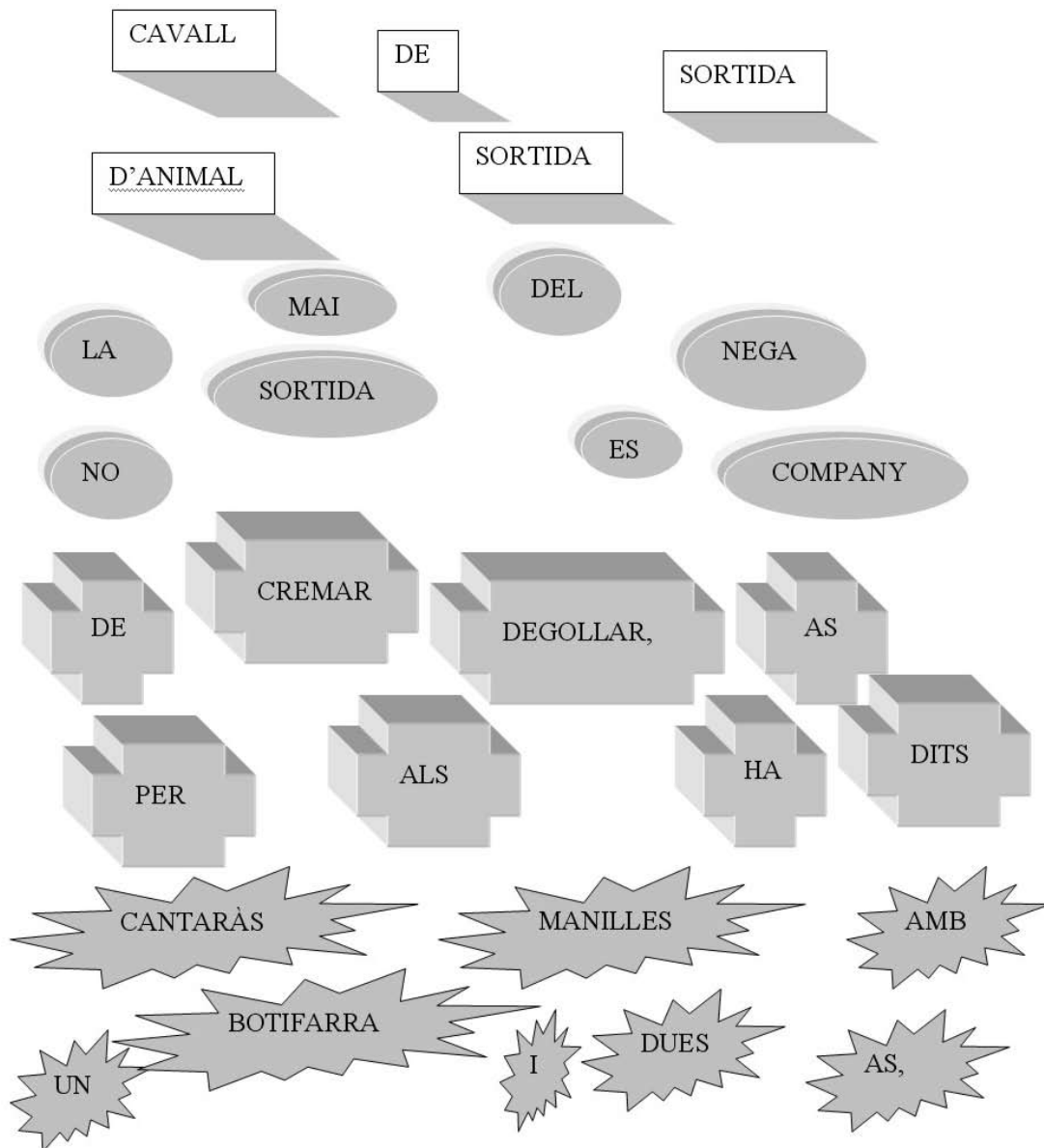
Passatemps

F. Mariné

Aquest número dels passatemps volem dedicar-lo al joc de la botifarra.

Així farem un homenatge i donarem més publicitat al fantàstic llibre que va publicar el vilaplanenc Simón Salvat fa uns quants mesos.

Aquest llibre estudia i analitza amb profunditat aquest joc de cartes i d'allí hem tret quatre dites populars sobre la botifarra. Les podeu trobar ordenant les paraules de cada un dels grups. Sort!

**ASSOCIACIÓ
DE JUBILATS I
PENSIONISTES
DE VILAPLANA**
C. del Casal, 3
43380 VILAPLANA

TECPERVAL

TÈCNICS EN PERITATGE I VALORACIONS

Camí de l'Aleixar, 2, L-4
43202 REUS (Tarragona)
Tel. 977 32 62 44 - Fax 977 32 64 58

Comercial ROSAN

Pedrera del Coubí, 5 - Tel. 977 317 154 43206 REUS

MOQUETES

PINTURES

ESMALTS

VERNISSOS

COLES

PAPERS PINTATS

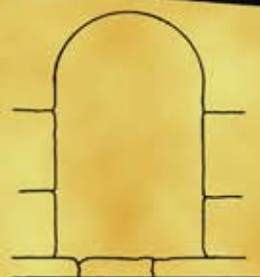
BROTRES

Cooperativa Agrícola

Caixa Rural de Vilaplana

LO PEDRÓS

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

**CONSELL COMARCAL
DEL BAIX CAMP**

**DIPUTACIÓ DE
TARRAGONA**

**AJUNTAMENT
DE VILAPLANA**